

«SLOVENEK» velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta 120—
za štiri leta 80—
za en mesec 20—
Kaznozemstvo celoletno K 480—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za inozemstvo —

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna pettivrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prestor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 30/30 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvzemši
ponedeljka in duova po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštnih hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase.
avstr. in češko 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Za pravice našega ljudstva.

Na katoliškem shodu na Brezjah dne 4. t. m. je načelnik SLS, dr. Korošec, potem ko je uvodoma poudarjal, da se mora tudi javno življenje ravnati po krščanskih verskih načelih, izvajal sledeče:

V naši državi bomo prišli kmalu do tega, da ne bomo več smeli ničesar misliti, kar ni predpisano. Klečeplavstvo je tako veliko kakor še nikdar. Pred vsakim, ki ima oblast, bi se morali spuščati na kolena in nič drugega govoriti in delati kakor to kar si domišlja oni, ki ima slučajno v rokah oblast. To ni svoboda, ampak vzgoja za klečeplavstvo, to je vzgoja za ovajanje pri raznih oblasteh; vzgoja za breznačelne ljudi, ki nikdar ne drže, ko bi bilo treba držati. Ko bo prišla država v nevarnost, bomo videli, da bodo ti ovajalci, ti denuncijanti, najbolj nevaren element, kadar bo treba braniti svobodo in vpliv ljudstva. Kdor se noče klanjati vsakemu ministru, je danes protidržaven element, ga ovajajo na vse načine. To ni pa nič novega. Tako se je godilo od tistega časa, odkar imamo krščanstvo na svetu. Kristus so pripeljali pred Pilata. Ta je hotel imeti od njega odgovor na obdolžitve, da hujska in brani plačevati davke, Kristus pa mu ni odgovoril. Tako je danes mnogo očitanja, ki mu poštenost ne odgovarja. (Tako je!) Ker Pilat ni mogel najti, da je Kristus protidržaven element, ga je poslal k Herodu. Ta ni nič naredil in tako je hodil Kristus sem in tja, dokler ga niso kljub temu obsodili: čes, protidržaven je, križaj ga! Tako hodimo tudi mi od Heroda do Pilata, od Pašiča do Pribičevića in obsojajo nas: protidržaven element ste, doli z vami! Mi hočemo svobodno državo, mi sinovi božjega solca, ki vidi v vsakem človeku brata in sestro, ne pa gospoda, ki samo vladaj. Če bo še toliko bajonetov, mi bomo hodili pokoncu in ne bomo padali ne pred kako dolgo brado in ne pred obritim obrazom. Namesto da bi ljudstvu dali podporo za napredek in izobrazbo, da bi dali šol, bomo zidali kasarne za orožništvo, detektive in denuncijante, to je, kar bomo dobili, ako bo ta sistem trajal dalje. (Res je! Žalostno!)

Kakor pa se vse jedi ne kuhajo v enem loncu, tako ima tudi vsako pleme svoje posebnosti in se ne morejo na isti način negovati in izobražati. Mi zahtevamo svobodo, zahtevamo v okvirju države zakonodajno in upravno samostojnost. Politika sedanje vade ni hotela dati tega, ker nima temelja, na katerem hočemo mi človeško družbo in našo državo zidati, to je spoštovanje bratstvo in sestrsko, spoštovanje do človeka. Zakaj nam nečejo dati samostojnosti? Zato ker nas ne marajo, ker nimajo politike ljubezni, ampak le politiko sovraštva in nadvlasti. Zakaj je ne dajo Hrvatom? Ker mnogi sovražijo hrvatsko pleme. Zakaj ne Slovencev? Ker nečejo svobodnih ljudi, da bi se prosto razvijali, ker nimajo krščanskega mišljenja in so brez temeljev, na katerih bi zidali človeško družbo. Mnogi mislijo, da bo zdaj, ko ni avtonomije, naš boj končan. Sto in sto moči raste, ki bodo ta boj vodile dalje in tudi zmagale! (Zivahno pritrjevanje.) Temnice in ječe vas ne smejo odvrniti, mi ne smemo omagati, podpirajmo se med seboj!

V prihodnje pride še eno, kar hočejo vzeti, samostojno občino. Oni hočejo, da boste vi moči, ki vas bodo vodili na vrvi-
cah plačani uradniki, katerim boste morali kimati tako, kakor bodo hoteli ti, ki so slučajno na vladi. Nočejo, da bi vladal vaš župan, ampak da vlada od vas plačani, pa od vlade dirigan faktodom. Hočejo vam vzeti najlepše — samostojnost in dati odvisnost. Treba bo voditi borbo, v kateri smo si sveti zmagi, ker je z nami ljudstvo, ki je pokazalo, da ljubi svobodo. To ljudstvo se bo strnilo v ponovnem boju za avtonomijo dežel in občin. (Viharno pritrjevanje.) Vlada malo misli na avtonomijo, ima polno drugih skrbi, živimo v dobi atentatov. Na eni strani hočejo preprečiti atentate, braniti državni red, na drugi pa so oni sami tisti, ki vzgajajo v državi razne protidržavne

elemente. (Tako je!) Kdo je na pohodu, da vrže kateheta in križ iz šol? To je vlada! Ker kateheti nočejo pripoznati, da izhaja Pribičević iz opice, ampak učijo človeški izvor od ustvarjenega človeka, ne puste učiti krščanskega nauka. Tako vzgajajo v svoji nespametni politiki one, ki dvigajo roke in streljajo na regenta in ministre in hočejo v celi državi povzročiti anarhijo. Cele bataljone imamo za to, da se v Albaniji preganjajo razbojniki. V Vojvodini pa razlašajo samostane, izganjajo sestre in uvajajo pravoslavne šole. Kako naj se to imenuje? Imetje občine prehaja v druge roke in se izrablja v strankarske svrhe. Tak politika je naravnost samomorilna. (Zivahno pritrjevanje.)

Mi obtožujemo vlado, ker vlada protikrščansko, ker nima temelja, po katerem se srečno vlada. Stojimo sredi suše, ljudstvo prihaja v pomanjkanje, živina bo poceni; v tem trenutku pa slišimo, da vlada zvišuje davke, ki ga misli neusmiljeno iztirjavati; da bodo davčni uradniki, ki bodo vestno iztirjali zadnji krajcar, dobili nagrade. (Sramota!) Tako so delali nekdanji zidje z onimi baroni in grofi, ki so po njihovem nalogu izsesavali ljudstvo. To so pa naši židje. In do danes še ni bilo nobenega protesta od strani davčnih oblasti, da bi rekli: Mi bomo vestni, pa ne za nagrado, nočeimo biti valpeti, ampak poštene slovenski davčni uradniki. To se godi, namesto da bi se ustanavljali zakoni v prospeh ljudstva, da bi se podpiralo zadrugištvo, da bi se priskočilo na pomoč kmetu in delavcu, da se brani proti kapitalu v sedanjih težkih časih. Naša stranka bo, ker se vlada ne domisli, zahtevala, da se nekatera podjetja združijo, tudi naše banke, da pride kapital pod nadzorstvo. (Veliko odobranje.)

Nekateri nas sprašujejo, če bo kmalu drugače, če pojdemo kmalu v vlado. Ne ljudstvo in ne poslanci ne želijo, da bi vlekli voz iz blata. (Bravo!) Prej smo bili mi krivi, če je šla cena moke za krajcar naprej. Danes nočejo nič vedeti, kdo je kriv. Če bi mi zdaj zavoženo botego sprejeli, bi rekli: »Vidite, kako je slabo, ko so ti prišli.« Naj sami izpijejo sok, ki so si ga skubali. (Tako je!) Mi ga nočeimo, svobodno se hočemo razvijati, naše misli bodo vplivale na celo državo, ker naše vrste rastejo in se širijo tudi po Hrvatskem, mi ne bomo več majhni, ampak postanemo činitelji, ki se bodo morali nanj ozirati in nas upoštevati. Ko se bomo ojačili, bomo šli in storili, kar stori jak človek.

Kaj pa volitve? Dokler ne bo volilnega zakona, jih ne bo. Sedanje vladne stranke nimajo moči, da bi se spet v toliki množini vrnile nazaj. Mi bomo zmagali, ker ljudstvo vé, kje je njegov prijatelj. Saj vidimo obilno obiskane shode. Zato želi naša stranka, naj bodo volitve kmalu, da si pogledamo v oči z nasprotniki. Ljudstvo se je že obrnilo proč od njih. Radič ni šel v državni zbor, to kaže, kako hrvatsko ljudstvo misli. Volilni zakon nam ni nevaren, nevaren je za Hrvat. narod in za katol. ljudstvo v Vojvodini, ker je mogoče, da hrvatski katoliki tam ne bodo dobili mandata. Na hrvatske stranke javno apeliram, da pridejo v skupščino, da lahko odbijemo, kar nameravajo proti svobodi hrvatskega in slovenskega naroda v naši državi. Hrvatski poslanci bi nam spet mnogo škodili, če bi jih ni bilo. Naj pridejo! — Naša politika je v skladu s katoliškimi načeli. Zato smo se prišli zanje navdušiti na katoliški shod. Marija Pomočnica, ki je nekdanj dajala apostolom nasvete za na pot, naj tudi nam izprosi sposobnosti za razširjenje katoliških načel. Z Marijo je Bog, kjer je Bog tam ni nadlog. Naprej skozi boje do zmagi! (Viharno oavcije.)

Vstaja v Albaniji.

Elbasan, 5. septembra. Vstaja iz Severne Albanije se naglo širi tudi v Srednjo Albanijo. Ustaši so pretrgali brzojavno zvezo med Dračem, Tirano in Skadrom. Vlade čete odrekajo pokorščino ter se nočejo boriti zoper upornike. V nevarnosti je Tirana sama.

Impozanten katoliški shod v Ribnici.

Katoliški shod za ribniško dekanijo, kateri se je vršil 4. t. m. v Ribnici, je nadkrihil vsa pričakovanja. Na predvečer so razun 18 bile vse hiše razsvetljene. Po zborovanju odsekov, ki so storili veliko dela, se je vršil pod predsedstvom nemornega g. dekana Skubica slavnostni komerz, katerega se je udeležil g. škof dr. Andrej Karlin in 150 predstavitev katoliškega dijaštva, akademikov, županov, občinskih svetovalcev ter drugih zastopnikov naših ljudskih organizacij.

V nedeljo so začele vreti od vseh strani trume ljudstva v prijazni ribniški trg, ki je bil okrašen z zastavami, mlaji in vencici, pri vhodih v trg pa so bili postavljeni slavoloki. Skozi te se je začel pomikati sprevod, ko so jutranji vlaki pripeljali glavno maso udeležencev katoliškega shoda. Sprevod, ki je bil organiziran tako okusno in spretno kakor to znajo samo ribniški naši somišljeniki, je bil izreden užitek za oko. Udeležencev je bilo okoli 10.000, vsaka vas je dala po več sto. Spređaj 40 konjenikov v narodnih nošah in orlovskih uniformah, 8 v narodnem stilu ozaljšanih voz, med katerimi je vzbujal občje občudovanje »Krađ Matjaž«, to je skupina, sestavljena od vrlih naših Rakitičanov iz Dolenjevaške faze. Nato 12 zastav; g. dekan, ki je danes videl kronano svoje trudapolno delo, z našimi župani, občinskimi svetovalci, duhovniki, akademiki, učitelji, dijaki in katoliško inteligenco okraja; 40 vrst deklet in žena v narodnih nošah po štiri v vrsti, 100 Orlov, 100 Orlic, 130 naraščaja, dolga vrsta šolskih otrok, potem nepregledna množica. Igrala je salezijanska godba.

Na slavnostnem prostoru se je po slovesni s petjem in godbo povelječevani služ-

bi božji, ki jo je služil z obilo asistenco g. škof dr. Karlin, kateri je imel krasno sestavljen nagovor na ljudstvo, otvorilo pod predsedstvom g. kanonika Skubica javno zborovanje. Prvi je nagovoril ljudstvo s krepkimi programatičnimi mislimi predsednik dekan Skubica, nakar je po pozdravih katoliškega dijaštva, katoliškega učiteljstva, županov in Orlov govoril prvi slavnostni govornik dr. Hohnjec, ki je v globoko zamišljenih izvajanjih orisal katoliške ideje v javnem življenju. Na popoldanskem zborovanju je po petih litanih profesor Kovač v svojem temperamentnem govoru o tisku navdušil množico za razširjanje dobrega časopisja, F. Terseglav je govoril o glavnih smernicah katoliškega pokreta, posl. Škulj pa je tako krepko orisal protiversko smer sedanjega sistema v Jugoslaviji in zlasti tendenco uničiti katoliško vzgojo v šoli, da je njegov protest zoper namero razkristjanjenja našega naraščaja našel gromovit odmev v večtisočglavi množici, ki je viharno aplaudirala svojega ljubljenežega zastopnika.

Shod je z velikim navdušenjem sprejel brzojavni pozdrav papežu Benediktu XVI. in kralju Aleksandru I., na kar se je po odigranju kraljeve himne shod zaključil. Ostal bo neizbrisno zapisan v spominu ljudstva, ki od pamtiveka ni videlo v Ribnici take mogočne manifestacije, in bo rodil lepih sadov. Kar se tiče okusnega aranžmaja, so bili vsi brez razlike enega mnenja. Vsa čast Ribnici — cela prireditelj je potekla v najlepšem redu in nič se ni zgodilo, kar bi količkaj kalilo harmonično in slovesno razpoloženje. Naj bi povsod in vedno tako bilo!

Naša manifestacija na Brezjah.

Gorenjska stran je v nedeljo na Brezjah pokazala, da je in ostane zvesta katoliškimi načelom, za katere se je vršila ta dan ena najsijajnejših manifestacij, kar jih poznajo Brezje. Na ta slovenski Velehrad so v nedeljo prihitali tisoči na vozeih, tisoči peš in tisoči v vlaki od Jesenice in Bohinja ter od Ljubljane in Škofje Loke in Kranja. Število vseh udeležencev se mirno lahko šteje na 15.000, saj je bilo samo obhajancev nad 5000. Med obhajanci je omeniti pred vsem lepo četo Orlov, ki so prihitali ta dan na Brezje naravnost od duhovnih vaj iz St. Vida. Vseh Orlov je prihitalo na Brezje okrog 250 v krojih. Številne narodne noše so oživljale silno pestro in lepo sliko na trgu okrog cerkve.

Dopolodne ob 10. uri je stopil na leco zunaj pred cerkvijo g. dr. Arnejc, ki je v svojem pesniško-ljubkem načinu govoril o katoliški misli. Po pridigi je bral ob altariju pod milim nebom sv. mašo gosp. knezoškof dr. Jeglič. Med sv. mašo je peval močan pevski zbor sestavljen iz gorenjskih pevskih zborov. Po sv. maši je v lepih besedah otvoril zborovanje g. dekan Lavrič kot predsednik pripravljalnega odbora. Množica ljudstva je bila naravnost ogromna. Z govorniškega odra je bilo videti glavo pri glavi, v parku od samostanskega vrta do ceste človek pri človeku v tesni gneči. Nepopisno veličasten pogled! Na predlog g. dekana Lavriča izvoljeni predsednik posestnik Jarc je v kratkem, a učinkovitem nagovoru še enkrat pozdra-

vil shod ter podal besedo uredniku Krežarju, ki je govoril o slabem tisku ter o naših nalogah za razširjenje dobrega tiska. Jož Pirč je govoril o mladinski organizaciji, posebno o Orlu in njegovih načelih. Poslanec Brodar je v odločnem in navdušenem govoru razpravjal o nalogah krščanskega moza, nadučitelj Igljč pa je iskreno in prepričevalno govoril o šoli in o krščanski vzgoji mladine. Vsi govorniki so želi viharno odobranje. Ob 1. uri pop. je bilo zborovanje prekinjeno. Ob 3. uri pop. so se nato vršile litanije, nakar je viharno pozdravljen govoril dr. Korošec, čegar govor prinašamo danes na uvodnem mestu. K sklepu je izpregovoril nekaj prisrčnih in bodrilnih besed še g. knezoškof dr. Jeglič, ki je ob splošnem ganutju podelil sledečim zborovalcem apostolski blagoslov. Jeseniška delavska godba, ki je med odmori cel dan lepo svirala, je ob sklepu zaigrala naše narodne himne.

Po zaključku zborovanja so priredili Orli na trgu malo telovadbo, ki je nad vse sijajno uspela. Omeniti je še, da se je nedeljske katoliške manifestacije poleg tisočev katoliških kmetov in delavcev udeležila tudi lepa četa katoliškega učiteljstva, ki ga je katoliško ljudstvo viharno pozdravljalo. Bog daj sijajnemu slavju obilo blagoslova in praktičnim delavcem med ljudstvom novega poguma in uspehov!

Katoliški shod je izrazil tudi udanost ljudstva papežu in kralju.

Angleži za povratek Habsburžanov na Mažarsko.

Belgrad, 5. sept. Pod vplivom angleške konzorcija, ki je kupil 40% delnic pečujškega rudnika (delnice so deloma v rokah donavskega parobrodnežega društva, deloma pa v rokah mažarskega parobrodarskega društva Mtes) je konferenca veleposlanikov izvršila znani pritisk na vlado v Belgradu in zahtevala hitro evakuacijo Baranje. Razen tega pa angleški kapitalisti v zvezi z današnjim diktatorskim režimom na Mažarskem pripravljajo v zameno za nove koncesije na Mažarskem pristanek velesil za restavracijo Habsbur-

žanov na Mažarskem. V Lužani je bil zadnje dni odličen angleški politik v najstrožjem inkognitu in se tam sestaj z ministri bivšega cesarja Karla. Kaj so na tem sestanku govorili, ni znano, vendar pa se v dobro obveščanih diplomatskih krojih trdovratno vzdržujejo glasovi, da bo Anglija na enem prihodnjih sestankov vrhovnega sveta sprožila vprašanje referendumu na Mažarskem za povratek Habsburžanov na mažarski prestol.

ČESKA NARODNA CERKEV.

Praga, 5. septembra. (Izv.) Ministrski svet je odobril konstituiranje češke narodne cerkve.

Katoliški shod v Stični.

Dne 10. in 11. septembra 1921 se bo vršil katoliški shod za dekanijo Šmarje in Zužemberk v prijazni Stični, ki je znana po svoji lepi legi po svoji mogočni cerkvi, posvečeni žalostni Materi Božji in zgodovinsko imenitnem, starodavnem samostanu ki so ga Turki pred 450 leti (l. 1471.) spreminili v kup pepela. Namen shoda je: utrditi in poglobiti med nami versko življenje in katoliško zavest. Spored je bil že objavljen po časopisih. Sodeč po pripravah obeta biti udeležba sijajna in bo shod veličastna javna izpoved katoliške misli, ki je naše prednike tudi v najhujših časih tolažila in krepila, da niso omagali v boju z ljutimi in divjimi Turki, ki so mnogo let slovenske kraje in slovensko ljudstvo žulili do krvi in vse, kar jim je prišlo v roke, ali uničili ali vlekli s seboj v Turčijo. V samostanski cerkvi, ki je največja v škofiji, nastopijo pri sv. maši, ki se bo darovala za dušni in telesni blagor vseh udeležencev, združeni cerkveni pevski zbori obeh dekanij. Shoda se udeležijo vse cerkvene in prosvetne organizacije z zastavami. Udeleženci bodo prihajali deloma na vozeh, deloma z vlakom za polovično vozno ceno. Zadevne izkaznice se dobe pri dekanijemskem uradu v Šmarju. Zupljani obeh dekanij, pa tudi vsi drugi, ki le morete, prihitite v prijazno Stično na katoliški shod, ki mu je geslo: »Za križ in domovino!«

Madžarska ne dá premoga.

Belgrad, 5. sept. Trianonska mirovna pogodba določa, da nam mora Mađarska iz pečujškega premogovnika dobavljati pet let premog. Sklep reparacijske komisije pa se glasi, da mora znašati kontingent 54 odstotkov tamošnjega premogovnika. Danes se izkoplje v premogovniku vsak dan 250 vagonov premoga, tako da bi morali dobiti okrog 135 vagonov. Vendar pa od evakuacije pa do danes nismo dobili še nič. Radi tega preti nevarnost, da se železniški promet v Baranji in Banatu ustavi.

Albansko vprašanje.

Belgrad, 5. sept. Na včerajšnji seji ministrskega sveta se je prečitalo poročilo naše delegacije pri zvezi narodov o albanskem vprašanju. Vlada je izdala naši delegaciji v Zenevi naknadne instrukcije in ji pojasnila svoje stališče o albanskem vprašanju, ki je vedno isto, to je, da se ima vpoštovati integriteta neodvisne albanske države, da pa se mora naša kraljevina zavaruovati s popravo meje pri Debru, Prizrenu in v dolini Drina. Odločitev skupščine zveze narodov mora po čl. 5 pakta o zvezi narodov biti soglasna in odločitev o Albaniji ne more biti polnoveljavna, ako o njej naša delegacija ne bo glasovala složno z drugimi člani skupščine.

Zveza narodov.

Zeneva, 5. sept. Pod predsedstvom kitajškega delegata Wellingtona Kooja je bila danes dopoldne otvorena prva seja drugega kongresa zveze narodov. Predsednik je v svojem nagovoru naglašal, da je pomnožitev članov od 42 na 48 najboljši dokaz za napredujoči razvoj ideje zveze narodov. Vedno bolj se upravičuje beseda švicarskega delegata Motte, ki je lani dejal, da si ne more več predstavljati sveta brez zveze narodov. — Vprašanje volitve predsednika še ni rešeno. Dočim so Francozi za Adorja, se Južnoameričani in male države zavzemajo za Motto. Nemški Švicerji vidijo v izvolitvi Motte z ozirom na

njihovo lansko zadržanje veliko okrepitev ideje zveze narodov v Švici. Skandinavci kandidirajo Brantinga.

Avstrijsko posojilo.

Dunaj, 5. septembra. (Izv.) Avstrijski parlament bo sljican dne 20. septembra. Reševal bo vprašanje dovolitve novega kredita v znesku 8 milijard, ker dosedaj pogajanja v Parizu in Londonu še niso privedla do povoljnega rezultata.

Češki socialisti gredo v vlado.

Praga, 5. septembra. (Izv.) Parlamentarni odsek češke socialnodemokratske stranke je sklenil, da bo stranka sodelovala pri eventualni sestavitvi parlamentarske vlade. Konečno bo odločil o tem širši strankni odbor.

Fran šuklje.

Črnomelj—Ogulin ali Kočevje—Moravice?

Železnica Črnomelj—Ogulin bi bila lahko osigurana že z ogrsko nagodbo iz l. 1907 in — oprostite mojo drzovitost — le jaz in nihče drugi je zakrivil, da se takrat ni uresničila. Nikoli nisem bil vajen, reklamo delati zase, torej sem molčal o tedanjih tajnih podrobnostih, ki jih le sedaj objavljam, ker je zadeva vsled intenzivne agitacije za kočevsko zvezo postala pereča.

Od l. 1883 delal sem neprestano za uredničenje belokranjske železnice in nje-nega stika z ogrsko-hrvaškim železniškim omrežjem. Zlasti mnogo posla sem imel v tem pogledu z železniškim ministrom v Beckovem kabinetu, z vit. dr. Der-schatta. Nisem bil torej neljubo prese-nečen, ko dobim pričetkom julija l. 1907 od njega pismo, v kojem mi javlja minister, da me prihodnje dni obišče ministr. svet-nik inž. Wessnitzer, ki ima nalog na licu mesta študirati vprašanje priključka nameravane belokranjske železnice. Mini-ster me je naprosil, naj grem njegovemu odposlancu na roko; naglašal pa je, da mora ostati cela stvar povsem tajna. Ugodil sem njegovi želji in tako sva se par dni kasneje uže vozarila z g. Wessnitzer-jem po Belokranjskem. Naju je spremljal moj prijatelj, sedanjí ravnatelj kranjske stavbene družbe, g. Polc, ki je baš takrat po naročilu konsorcija za belokranjsko železnico (grof Harrach, jaz, Ivan Hribar, dr. Šušteršič in dr. Lojze Homana) progo trasiral. Peljali smo se s »Kamna« preko Uršnih sel v Črnomelj, odtod v Vinico ter na hrvaško obrežje Kolpe, potem nazaj v Metliko in tam pri Brodu na ono stran. Wessnitzer bil je zelo povoljen z uspehom svojega poizvedovanja, uveril se je, da je svet zelo ugoden za priklopitev dotičnih prog ter da je v istini iskati zveze s sosednim železniškim omrežjem pri Metliki (proti Karlovcu) in Vinici (proti Ogulinu), kakor sem to na Dunaju vedno bil zagovarjal in zahteval.

Približno dva meseca kasneje šel sem na Dunaj, kjer sem imel posle v železniškem ministrstvu. Ob 5. uri popoldne se javim pri ministru. Ko ustopim, »Prihajate kakor navlašč« — mi zakliče — »znate Vi, da sem baš v tem trenutku Vam hotel pi-sati v Novo mesto ter Vas nujno povabiti na važen razgovor?« — Sem tu in na raz-polago, — glasi se moj odgovor — »zakaj se gre?« In sedaj minister: »Za nagodbo z Ogrsko! Ravnali smo popolnem po Vaših navodilih. Moji gospodje zahtevali so za Belokrajno dvojno zvezo, proti Karlovcu in proti Ogulinu. Boj je bil hud, sprva so se Ogrji na glas smejali našim zahtevam, a na-

zadnje so se udali za eno zvezo. Mi naj iz-beremo, toda dejali so, da jim je ljubša ona pri Metliki, češ Karlovčani jo nujno želje. Tako stoji stvar! — nadaljuje minister — »in sedaj odločite Vi! Poslanec ste teh okrajev, imate tudi moje polno zaupanje, tako bo, kakor boste Vi določili.« Nisem se premišljal, odgovor moj bil je točen in jase. Glasil se je: »Ako ne moremo dobiti obojnega stika, ekselencija, potem se od-ločim brez pomisleka za zvezo Metlika—Karlovac, kajti s tem mestom nas vežejo več stoletni odvažni gospodarski interesi. Še danandne so karlovški se mi tudi za nas znameniti, dočim z Ogulinom vsaj za sedaj nikakor nismo gospodarsko spojeni.«

Ta razgovor se je bil vršil 25. septem. 1907, dober teden pozneje čitali so se uže telegrami o doseženem sporazumu glede ogrske nagodbe. Ista se je sklenila, obse-gala je pa tudi obveznost, da se zgradi dal-matinska železnica, ki se pričinja baš pri Novem mestu kot takozvana belokranjska železnica. Reči smem, ako bi se bil tedaj jaz odločil za zvezo z Ogulinom, danes ne bi bilo več govora o progi Kočevje—Brod, Moravice!

Toda zakaj prihajam danes s temi re-miniscencami, zakaj pogrevam take zastare-le podrobnosti? Zgolj radi tega, ker vs-kako ni brezpomembno, da so poklicani strokovnjaki v dobi, ko so morali natančno preštudirati zvezo naših železnic z ogrsko-hrvaškimi, pač mislili na Metliko, mislili na Vinico, da se pa nikomur izmed njih niti sanjalo ni, iskati to zvezo na Kočev-skem v smernici Brod, Moravice!

Proga Črnomelj—Vinica—Bo-siljevo—Ogulin nudi vsekako izve-

Dr. M. Natlačen:

Afera dr. Milko Brezigarja pred sodiščem.

»Slovenec« je že v svoji nedeljski šte-vilki poročal o poteku razprave, ki se je v tej stvari vršila preteklo soboto pred ljubljansko poroto in končala s poravnavo. To poročilo se je omejilo na golo konsta-tacijo, da se je sklenila med dr. Brezigar-jem in odgovornim urednikom »Slovenca« Mihaelom Moškercem poravnava in da se je v tej poravnavi obvezal zasebni obtoži-telj dr. Emil Brezigar plačati vse stroške, ki so v tej kazenski pravdi narastli, zlasti tudi stroški, ki so v tej zadevi narastli pri meni kot zagovorniku obtoženega Mihaela Moškercera. Kaj več »Slovenec« o razpravi, ki je trajala tako rekoč ves dan, ni poro-čal in sicer iz razloga, ker se je iz ozira na sklenjeno poravnavo hotelo opustiti vsako izrabljanje te afere v politične namene.

Toda način, kako je o tej porotni raz-pravi poročalo »Jutro«, mi daje povod, da se s to zadevo še enkrat bavim in sicer na takem mestu, da si bo mogla najširša jav-nost ustvariti pravilno sodbo. Moj klient g. Mihael Moškerc je sicer ob sklepu por-avnave izjavil, da se, v kolikor je v nje-govi moči, o tej zadevi v dosedanem smislu ne bo več v »Slovencu« pisalo, ker pa ve poročati »Jutro« o tem, da je dr. Brezigar-dobil v porotni dvorani »sijajno zadošče-nje« in ker trdi »Jutro«, »da pomeni izid tega procesa za klerikalno stranko naj-hujšo obsodbo njene politike in njenih poli-tičnih metod«, sem mnenja, da je kljub lojalni izjavi odgovornega urednika Miha-ela Moškercera »Slovenec« vendarle dol-žan, da svojim čitateljem, stranki in naj-širši slovenski javnosti to »sijajno zadošče-nje« nekoliko pojasni. Kljub predavanjem, ki so jih imeli gotovi gospodje kot priče pred porotniki, se bo marsikdo našel, ki si bo vstvaril o aferi dr. Brezigarja čisto

stne ugodnosti. Dolga do 40 km teče skozi po trdnih kraških tleh, tudi glede nadmors-ke vzpen'avosti so razmere dokaj prilične. Pri Črnomlju ste 156 m nad morskó gladi-no, most čez Kolpo pri Vinici ima 190.0 m, odtod se dviga polagoma preko Bosiljeve-ga (circa 250) do Ogulina na 323.0 m nad morjem. Predor pred Ogulinom bode dolg približno 4 km in služi za to, da se izogne-mo ovinku, ki je neizogiben, ako se išče stik s progo Zagreb—Ogulin—Reko pri postaji Tunj—Zdenac ali celo pri Generalskem Stolu.

Največja prednost te proge pa je, da drži neposredno v »liško železnico« ki z Ogulina pelje v Liko in dalje preko Velebita v Dalmacijo. Uže je te železnice danes v obratu 117 km do Gospiča, daljnih 50 km do Gračaca na severnem vnožju Velebita se baš gradi in tudi z dalmatinske strani je oddelek Knin—Pribudić (18 km) skoraj uže gotov. Krasni kraji in imenitna gorska železnica! Naj nihče ne misli, da je toliko razvita Lika neplodna, kraška pokrajina! Nasprotno, malo je pokrajin v naši kraljevini, ki bi bile tako izrednega razvoja. V gornji Liki na krasnejši pragozdi, ki obdajajo po moji sodbi najlepše kraje celega sveta — plitvička jezera — sicer pa plodonojne poljane ob Gački, katera pred svojim ponicanjem na enem mestu nudi kolosalno vodno silo 83.000 konj. sil! Nekaj podje-tnosti, le nekaj gospodarskega smisla in pravi raj bi se dal napraviti iz divnih teh pokrajin. Ključ k temu raju pa bi bila železnica Črnomelj—Ogulin, ki vsled tega zasluži posebno pozornost. Živo pri-ročana nujna zgradba!

drugačno sliko od one, ki jo hoče javnosti vsiliti »Jutro« poročilo.

Takoj uvodoma se pa moram dotak-niti incidenta iz porotne razprave, o ka-terem poroča »Jutro« pod naslovom »Zi-gosanje dr. Natlačena«.

Eno najvažnejših in temeljnih načel, ki morajo med odvetniki v medsebojnem občevarju veljati, je princip, da ne sme zastopnik nikdar osebno napadati nasprot-nega zastopnika. Kjer pride to načelo ob veljavo, morajo postati medsebojni odno-šaji med odvetniki neznosni in sodna dvo-rana izgubi potrebno dostojnost. Pravni zastopnik sme pač napadati nasprotno stranko, in ti napadi smejo biti eventu-alno tudi ostri. Kdor pride pred sodišče bodisi kot tožitelj bodisi kot toženeč, mora biti pač pripravljen, da se mu preiščejo jetra in obisti, da se obravnavajo brezob-zirno njegovi grehi, ako to je za izsreditev resnice in pravice potrebno. Kdor ima maslo na glavi, naj pač ne sili preveč na solnce! Tudi priče, ki nastopajo pred so-diščem, morajo biti pripravljene na to, da se njihove izpovedbe obravnavajo z vso ostroostjo kritike. Vse to pač služi enemu namenu, da se namreč, ako treba, s po-polno brezobzirnostjo izsledí resnica in pravica. Zato tudi krije odvetniški red od-vetnika z zelo dalekosežno imuniteto.

Drugeče pa je v sodni dvorani raz-merje zastopnika do zastopnika. Med njima je samoposebiurno dopustna stvar-na in pravna polemika, nikakor pa ne gre, da bi smel pravni zastopnik zastopnika nasprotno stranke v sodni dvorani osebno napadati, mu očitati tam osebne pogreške, da ga diskvalificira bodisi pred sodnikom bodisi pred porotniki bodisi pred strankami ali pričami. S tem se brez-pogojno izpodkopava ugled odvetniškega stanu, ki se s tem ponižuje na nivo meše-tarstva. Strogo se mora vedno ločiti stranka in nje pravni zastopnik.

Ni mi niti daleka na misli, da bi dajal

LISTEK.

Anatole Le Braz:

Islandska velika noč.

Iz francoščine prevel P. V. B.

(Dalje.)

»Ti ne bi mogel verjeti, Jean-René, mi je rekel polglasno kapetan; »ti ne bi mogel verjeti, kako se mi je milo storilo, ko sem se domislil tega obreda, ki ga bo-do praznovali še to leto brez mene. V ča-su, ko sem bil še deček, smo prihitali v trumah iz vseh vasi ob morskem zalivu. Stara cerkev Naše Ljube Gospe ni bila dosti velika za vse romarje. Mnogo jih je ostalo zunaj pod stebrovjem in v drevo-redih pokopališča in čakali so, da se je začel sprevod. Tam sem v svojem dvanaj-stem letu spoznal deklico z imenom Ka-tarina Manhec, ki je prišla s svojimi stariši iz zaliva Porz-Mazoja, in slučaj je hotel, da se je vsleda poleg mene na isti grobni kamen. Takrat nisem dvomil, da bo postala neki dan moja žena. Pri »po-grebu ljubega Boga« sva se spet znašla deset let pozneje, ko sem prišel od vojakov nazaj. Bila je jasna noč in nebo kakor iz zameta. Procesija je odhajala od posta-je pri kalvariji in zavila na male ozke poti,

ki vodijo doli v mesto in ki jih imenujejo v Paimpolu »zelene poti«. Množica, stis-njena med obronke, kar ni mogla naprej. Pri enem teh pritiskov sem čutil na svo-jem hrbtu mehka topla prsa. Obrnil sem se. To je bila ona... Katarina Manhec. V presledkih sem jo videl še pet ali šest-krat, toda le od daleč in nisem mogel z njo govoriti. Tedaj pa sem spregovoril par besed. Dajala mi je le kratke odgovore, molila naprej in premikala rožni venec med prsti. Njena sapa se mi je zdela tako sveža kakor duh črnega trna, ki je raste ob stezi. V njenem spremstvu nisem šel v cerkev, ker sem se bal, da bi jo motil v njeni pobožnosti, postavil sem se pa poleg ograje, da jo počakam, ko pride ven in kljub temu, da je šla s svojima prijateljicami, sem jo spremljal precej daleč v smeri proti Porz-Mazoju. Teden pozneje sva bila zaročena... Od takrat sem že marsi-kaj doživel na morju, toda kaj ne da, stva-ri kakor tale se ne pozabijo nikoli.

...Med tem ko sva se tako pogovar-jala s kapetanom na krovu »Misericorde«, ki je bil pokrit z drobi polenovk, je bledi islandski dan polagoma razsvetlil nebo in naslikal nad še temnimi vodami velik bel krog. Modrikasti kolobar okoli sonca je izginitil: sonce je izgledalo sedaj kakor ogromna rdeča luna. V jasni daljini so se videli tu in tam janjori ladij, ki so bile zasidrane kakor mi na odprtem morju

pred Faxe-fjordom. Včeraj bi jih bili za-stonj iskali, ne enega ne bi bili videli v temni sivi megli, sedaj so se pa videli prav razločno in ni bilo treba napenjati oči. Re-kli, bi, da je to vrsta zvonikov. Spomnil sem se na vitke stolpe naše domačije tré-gorske, katere sem pri vrnitvi z lova že od daleč videl, predno se je še prikazala zemlja.

In tam daleč proti vzhodu se je po-kazal otok ali vsaj njegov duh. To se ne zgodi vsak dan, niti vsak mesec. Če vam povem, da neko leto sploh nismo mogli pozdraviti njegovih ledenikov cel čas, kar smo ribarili!... Stari islandski ribiči pripovedujejo o njem novincem najneverjet-njše povesti; pustijo jih verjeti na primer, da je stari oče kitov in sam ogromen kit, da rad potuje, kakor velikani njegove vr-ste in da se seli iz enega vodovja v drugo. Gotovo je, da ni bolj muhaste dežele: kak večer se vam zdi, da je čisto blizu in da bi se je skoraj mogli dotakniti in drugo ju-tro je pa kar ni več... Ono jutro je izgle-dala, kakor da plava mirno na morju, po-dobna marmornatemu mestu s strmim ob-zidjem, ki ga nadkriljujejo visoke in ši-roke bleščeče se kupole.

»Toda,« je naenkrat rekel kapetan, ko je bil pogledal na svojo uro, »kaj mislijo tiše prespati velikonočno nedeljo v poste-ti? Pazi, jaz jim bom prvi zazvonil k ma-ši!«

Stekel je k zvonu, ki je visel spredaj med dvema železnima stebroma, ves zje-den od rje.

Bimbim, bimbim, bim, bim, bimbim!.. Mogočni glas tré-gorskega zvona pač ni imel ta zvonec Misericorde, a to ga, pri moji veri, ni oviralo, da je napravljaj prav lep vrišč. Kako hitro so se pokazale pre-plašene glave iznad krova!

»Kaj pa je, Kerello? Kaj pa je?« Kapetan je prenehal in jim zaklical: »Kaj je? Velika noč je, lenobe!« Potem je pa spet na vso moč zvonil. To je bila ploha visokih in ostrih not, kate-rih brnenje se je razširjalo v daljavo v le-deni tih samoti.

III.

Ni pretelka ura in že je bilo vse pri-pravljeno za božjo službo.

Na krovu, ki je bil lepo pomit, ni bilo niti koščka ribe več. Eno naših pomožnih juder, ki je bilo iz močne sive tkanine in še čisto novo in je prvič videlo fjordski dan, smo razprostrli nad vhodom v spodnji del ladije in to je tvorilo oltarski prt. Voz-li iz konopca so tvorili prame. Na to smo postavili barvan kip Naše Ljube Gospe, ki je sicer krasila kapetanovo kabino, in starega svetega Yvesa iz lesa, z nožem iz-rezjanega in vsega zakajenega, ker je stal že leta in leta v sobi moštva.

(Dalje.)

svojemu tovarišu dr. Hacinu ali komurkoli kakšne nauke o dostojnosti, pribiti pa moram svoje odločno prepričanje, da ni v čast odvetništvu to, kar se je zgodilo v potrojni dvorani preteklo soboto. Ako se bodo te vrste manire v naših sodnih dvoranah udomačile, bo čudno izgledalo. Z isto pravico, kakor je napadel mene dr. Hacin zaradi po liberalnih listih že tolikokrat pogrevanega mojega govora izpred Deželne dvorane, bo nekega dne kak drug tovariš, ko mu zmanjka stvarnih ali pravnih argumentov, s katerimi bi mogel uspešno pobijati stališče svojega nasprotnika, ugnal svojega stanovskega tovariša s tem, da mu bo zalučal v obraz kako nedostojnost iz njegovega zasebnega ali družinskega življenja, ki se zanjo nima brigrati niti javnosti in še manj sodna dvorana. Ali odvetniški stan na ta način pridobiva na ugledu, ali se morda temu nasproti odvetništvo s tem ponižuje, o tem naj razmišljajo pristojni činitelji, dokler se ta grda razvada, ki se je pričela pri nas menda pred prilično dolbrim letom, preveč ne udomači. (Dalje.)

Učiteljski vestnik.

Nova doba. Na zborovanju »Udruženja jugosl. učiteljstva« v Rogoški Slatini, ki se je vršilo dva dni — menda v soboto in v nedeljo — so bili vsi udeleženci prijetno iznenadeni nad velikimi spremembami, ki so se izvršile v duhu naprednega učiteljstva. Udeleženci niso slišali niti ene napitnice na cesarja in niti najkrajšega pozdrava na prestolonaslednika, kakor je to bila grda navada pod obsovanjem avstrijskim režimom, ampak celo zborovanje je preveval najčistejši demokratični duh g. Jelenca. To junaško držanje in samozavest »naprednega« učiteljstva pred cesarskimi troni bo gotovo presenetila tudi »Slomškarje«, ki bodo tekem 24 ur vsi prestopili pod večnost g. Lukeža.

Gospod hofrat Gangl so rekli na zborovanju naprednega učiteljstva, da izključuje iz vist našega učiteljstva samega sebe, kdor je drugega mišljenja — kakor so gospod hofrat seveda, ki so nastopali v Rog. Slatini kot »revolucionar jugoslovenske misli« in rekli, da moramo delati vsi za jugoslovanstvo in za vseslovensko vzajemnost. S temi besedami so gospod hofrat izrekli svoj »proklet bodi« nad vsemi, ki ne epuste svojega jezika: Čehi naj pozabijo češčino, Poljaki poljščino, Slovenci slovenščino in vse naj postane — rusko! Tako so gospod hofrat povedali in »naprednjaki« so rekli: Bo že tako treba, če gospod hofrat tako želi!

Delo za prosveto. Tajnik »Udruženja jugosl. učiteljstva« g. Dostal je rekel na zadnjem učiteljskem zborovanju: »Z veseljem pozdravlja učiteljsko ministrsko navodilo, da naj dela za prosveto tudi zunaj šole!« Prosvetni vodja g. dr. Skaberne je pri čitanju teh besed v »Narodu« vzdignil obe roki, glavo sklonil, jo podprl z obema rokama in vzdihnil: Kje pa naj jemljem denar?

Slomškarje se sprejme v UJU, ako se izkažejo, da so izstopili iz Slomškove zveze — tako je sklenjeno 5. sept. l. 1921.

V »Slomškovo Zvezo« se sprejmejo člani UJU, ako se izkažejo, da so izstopili iz UJU — tako bo septembra l. 1922.

Politične novice.

O politični situaciji piše »Balkan«: Notranja politična situacija ni niti malo povoljna. G. Pašić želi, da se pod vsako ceno obdrži današnja koalicija, dočim radikalni poslanci, ki prihajajo v stik s svojimi volivci, kažejo vedno manj dobre volje glede tega, vsaj dokler se sporazum ne postavi na druge temelje. To še ne znači, da je g. Pašić izgubil zaupanje svojega kluba, temveč je to samo težnja, da se prekine s politiko, s katero se radikali ne strinjajo. Radikali smatrajo, da se mnoge napake demokratov štejejo njim v zlo, tako pred vsem, kar se tiče policije, ki razumeva in tolmači ustavo na svoj način in v vprašanju agrarne reforme, ki se nikakor ne izvršuje po zahtevah ustave, ker jo izvršujejo demokratični uradniki, ki sistematično ovirajo delo na tem polju. Z vseh strani prihajajo pritožbe. Na Hrvaškem se vrši povsem protizakonito ustavljanje listov in cenzura. Radikalci zahtevajo, da se jim prepusti ministrstvo notranjih zadev, prepustili pa bi eventualno ministrstvo za agrarno reformo, ki bi s svojimi mnogobrojnimi poverjeniki prevzelo vso odgovornost za izvršitev vsega, kar odreja ustava. Mi ne želimo — je rekel neki radikalec — da bi se pod našo firmo toleriralo i brezdelje i protizakonitost, temveč zahtevamo, da za to delo, ki se ne strinja z ustavo, prevzamejo demokrati vso odgovornost.

Reforma ministrstva prosvete. O sepi politiki ministrstva prosvete piše belgrajski list »Republika« sledeče: »Ministrstvo za prosveto ima bataljon referentov za pouk na ljudskih šolah, ki so si preskrbeli prav dober kruh z raznimi uredbami in poduredbami. Predno so pričeli z glavno reformo v ljudskih šolah — upokojitvijo učiteljev, so izdali uredbe postranskega pomena: 1. Uredba, ki odreja, da ne

sme biti v Jugoslaviji noben človek nepismen, sicer se sprejme med orožnike. 2. Uredba, da ne sme učitelj pripadati niti eni drugi stranki kot samo demokrati ali radikalni. V nasprotnem slučaju bo proglašena za komunisto ali celo republikanca in bo v tem slučaju na temelju zakona o zaščiti države odpuščen ali pa prestavljen v okraj Plevlje. Pri razpisih se njihove prošnje ne bodo upoštevale. 3. Uredba, da obiskovanje pouka ni več obvezno, ker je narod vseh treh ver dovolj kulturen, da tudi sam pojmuje vrednost prosvete. V prihodnji statistiki se bo konstatiralo, da je v Jugoslaviji 200 odstotkov pismenih. 4. in 5. Uredba o suspenziji vseh knjig, ki so doživle več kot dve izdaji in naredba, da se uporabljajo samo knjige, ki jih pišejo referenti.

Pristranost. Naš dopisni urad, ki poroča o vsaki malenkosti, katera se zgodi v vladnem taboru, ne smatra potrebno, da obvešča javnost o takih brez dvoma za našo javno življenje važnih prireditvah — kakor so katoliški shodi po vsej Sloveniji, na katerih slovensko katoliško ljudstvo izraža svojo zvestobo do vere in vladarja. Za čisto strankarski značaj sedanjega režima je to veleznačilno.

Uradna neotesanost. Kraljevski generalni konzulat na Dunaju sporoča, da se bo tega meseca na Dunaju vršil velik mednarodni sejem. Radi navala občinstva je

Vtisi z ljubljanskega semnja.

Med vojno je vojaštvo spremenilo prijazno ravnino, ki jo tvorita še od Francozov zasejani Latermanov dvored in Gosposvetska cesta (preje Celovška cesta), v spremišče najraznovrstnejših vozov in jo popolnoma deformiralo. Ta prostor si je konzorcij ljubljanskega semnja zbral za razstavišče in ljubljanska občina ga je drugovelje prepustila. Priznati moramo, da je imel konzorcij pri izbiri mesta prav srečno roko. Iz povsem razoranega in od vojaštva upustošene ledine so pridne roke slovenskega delavca naredile lep razstavni prostor, ograjen okoli in okoli deloma od sten paviljonov, deloma od visoke lesene ograje.

Na levi ob vhodu v to razstavišče se nahaja urad ljubljanskega semnja, kjer je zaposlenih precej pomožnih moči. Nasproti uradu ljubljanskega semnja se nahaja provizorni poštni urad. V istem poslopju se nahaja tudi »Tourist-Office«, kjer se prav pogosto oglašajo gosti iz tujih krajev, nadalje rešilna postaja in policijska stražnica, ki pa dosedaj — upajmo tudi v bodoče — še ni imela prilike oziroma vzroka nastopiti.

Od vhoda se nam nudi lep razgled skoro na celotno razstavišče, v kolikor ga nam ne zastira tobačna prodajalnica, ki jo oblega velika množica kadilcev, ki so vsi navdušeni za dobro vrsto egiptovskih cigare, ki jih je izdala za čas velikega semnja ljub. tobačna tovarna.

Obisk velikega semnja

je izredno velik. Ne glede na veliko število domačinov, ljudi, ki so si našli stanovanja pri znančkih in ljudi, ki prihajajo za en dan, je obiskovalcev zelo veliko. Koliko tujcev je prišlo do 2. t. m., se ne da točno kontrolirati, ker so hoteli sami razpolagali do 2. t. m. s prenočišči. Od tega časa pa do večera popoldne pa je izdal stanovanj. urad ljubljanskega semnja nad 1000 nakazil za stanovanja obiskovalcem.

Paviljon E.

Paviljon E se naslanja skoraj na urad ljub. vel. semnja. Kakor nam pove dobro sestavljeni »Oficijelni katalog«, ki se dobi v uradu za 10 din. ali 40 kron, se nahaja v njem 100 oddelkov, ki jih napolnjujejo izdelki in predmeti papirne industrije, grafike in pisalnih potrebščin, pohištvo, majolike, pletarski in vrvarski izdelki, slamniki in klobuki ter zlatnina. V paviljonu se vrste oddelki na levi in desni tako, da bi bil človek skoro v zadregi, kam da se naj obrne, če ga ne bi potegnili množica seboj k tretjemu oddelku, kjer je razstavilo najmodernejšo in največje tiskarsko podjetje v Jugoslaviji

Jugoslovenska tiskarna.

Ta oddelek napravi na obiskovalca razstave najboljši vtis. Tiskarna nam s svojimi izloženimi predmeti predočuje takorekoč ves razvoj modernega tiskarstva od enostavne posetnice do najfinejšega v več barvah izvršenega umotvora: slika Madone z Jezuškom. Opazovalec se uglobi v ročni in strojni stavek, vidi, kako se napravi klisej in s pomočjo istega natisne v raznih barvah najlepša slika za razglednico ali knjigo, s pomočjo raznih okrasov in črk pa krasno izvršena diploma itd. Tu vidimo proizvode, ki jih je izvršil navadni tiskarski stroj, takoj nato pa dela, ki jih je enako umetniško dovršil litografski oddelek, ki more baš v najnovejšem času pokazati čudovito velik napredek. Največjo pozornost obiskovalca pa vzbujajo mali tiskarski stroj v obratu, iz katerega prejme na licu mesta v lični zepni obliki natisnjen ko-

nastalo pomanjkanje stanovanj, tako da stanovanja ni mogoče dobiti niti po hotelih niti po zasebnih hišah. Interesentje se s tem opozarjajo, da ne potujejo na Dunaj, ako jih ne sili skrajna nužnost. Iz konzularnega oddelka ministrstva zunanjih poslov. — Take novice smatramo za skrajno neumestne. Ne glede samo na to, da je vlada dovolila našim listom stalno inseriranje za dunajski sejm, ampak tudi za to, ker se na tak način lahko škoduje tudi našemu ljubljanskemu sejmu. Neverjetno pa je, da tako nastopajo ljudje, katerim se očitajo tesne zveze z dunajskim — dr. Kranzom! —

Nemiri v Sandzaku. Pod naslovom »Husein Bošković« so izšle v belgrajskih novinah vesti, ki pravijo: Odrejeno je, da čete Koste Pečanca, ki so se umaknile, ponovno nastopijo in ojačijo oddelke, ki zasledujejo razbojnike v ogroženih krajih. Minister za notranje posle naznanja danes, da so te vesti popolnoma netočne, ker čete Koste Pečanca več ne nastopijo pri zasledovanju oddelkov Huseina Boškovića.

V albanski politiki je sedaj na dnevnem redu vprašanje albanskega prestola. Kandidata za prestol sta knez Wied in sin pokojnega Abdula Hamida. Wiedu je bila že odposlana deputacija treh članov. Wied se nahaja sedaj na Tirolskem. V Albaniji pa obstoji tudi močna struja za personalno unijo z našo državo ali Grčijo.

ledar. Ni čuda, da ima ta tiskarski oddelek neprestano obilo opazovalcev. Knjižgoveznica K. T. D. je s svojimi razstavljenimi predmeti hotela opozoriti na svoja dva glavna oddelka: višek napredka v knjigovestvu ter črtanje poslovnih knjig, edino v Sloveniji. Obiskovalec razstave ima tu priliko opazovati najfinije zveze v usnju, platnu in papirju z bogatimi okraski, najrazličnejšimi obrezami, vse na višku moderne tehnike. Izloženi predmeti črtalnice seznanijo gledalca z deli od enostavne do najbolj komplicirane razdelitve črt v dveh, treh in celo 4 barvah. Vsak bančni in drugi denarni zavod ali zadruga si v tem knjigovestkem oddelku lahko naroči poslovno knjigo prav po svojem okusu.

Ko si ogledamo številna druga tiskarska, grafična in papirniška podjetja, se ne hote vstavimo pred oddelkom cvetličarne Ferant Anton (Ljubljana, Ambrožev trg 3.) Oko se razveseljuje nad zelo okusno urejenim aranžmajem svežih cvetlic in neradi se ločimo, da si ogledamo oddelke, kjer je razstavljeno pohištvo. Izmed teh vzbujajo največjo pozornost predmeti, ki jih je razstavila tvrdka

Remece Co. prej I. Bahovec.

(E 31.) tovarna upogujenega pohištva in prešanih furnirjev na Duplici pri Kamniku. Tovarno je ustanovil l. 1903 g. I. Bahovec na Duplici v bolj malem obsegu. Zastavila pa je l. 1918., ko sta jo prevzela strokovnjaka ing. Vl. Remece in drug. V kratki prekratni dobi so tovarno popolnoma prenovili in dopolnili z novimi stavbami in opremili z najmodernejšimi stroji in strojnimi napravami, tako da dela z dvema turbinama s skupno 200 konjskimi silami. Ima v obratu umetne sušilnice in parilnice za les, hidravlične preše in drugo. Izdeluje vse vrste pohištva. Znamenita pa je radi tega, ker je edina tovarna v državi SHS, ki izdeluje prešana sedala iz furnirja. V njej je zaposlenih nad sto delavcev, svoje izdelke pa eksportira zlasti v Orient in Južno Ameriko.

Od tvrdk, ki so razstavile lesne izdelke, moramo omeniti še tvrdke Rojina & Komp., stavbeno in umetno mizarstvo, Ljublj. (E 25.) Černe Ivan, mizarstvo in tapetništvo, Ljubljana (E 27.) in I. I. Naglas, tovarna pohištva, Ljubljana.

Izmed domače slamninarske in klobučarske industrije je najzanimivejša izdelke te stroke razstavila v oddelku E 41 znana solidna tovarna Cerar Franc iz Stoba pri Domžalah. Vstred izredno nizke cene za trpežne in fine svoje izdelke je že sedaj pridobila mnogo novih naročnikov.

V notranjosti paviljona E so predmet velike pozornosti oddelki:

E 46: Čuden F. trgovina z urami, zlatnino in dr. iz Ljubljane; E 47: Reich Josip, tovarna za kemično čiščenje in barvanje blaga, Ljubljana; E 52: Deroda F. konfekcijska industrija in E 54: Kunc A. oblačna industrija.

Na zunanji strani so razstavljene predmeti največ kovinske in železne industrije. Le-tu moramo omeniti oddelke E 56: »Bistrac iz Domžal; E 57 Jelačin in dr. industrija probkovič zamaškov, Ljub.; Iv. Stupica, veletrgovina z železom, Ljubljana, ki je v oddelku E 72 razstavila mnogovrstne poljedelske stroje.

V zadnjem poročilu o otvoritvi velikega semnja so pomotoma izostala imena sledečih gg., ki so se udeležili: Dr. Bečičević, banski svetnik, univerzitetni profesor itd. predstavjal je Zemaljski Savez trgovaca u Zagrebu; dr. Lunaček

za Trgovačku obrtničku komoru u Zagrebu, Kraljevo Zemaljsko vlado u Zagrebu je v odsotnosti gospoda kr. namestnika Demetrovića zastopal g. svetnik Novaković. Odposlanec ministrstva trgovine in industrije, oddeležen v Zagrebu je bil g. oddeljni vještnik Hut.

Kolo jugoslovenskih sester prodaja na sejmišču pod rdečim dežnikom srečke dobrodelne loterije. Glavni dobitek 50.000 K, drugi dobitek pa 20.000 K; v gotovini v skupnem znesku 100.000 K. Zrebanje se vrši v Ljubljani dne 1. decembra pod oblastvenim nadzorstvom. Kolo jugoslovenskih sester vrši plemenito delo človekoljubja s tem, da podpira vojne sirote, slepce in invalide. V tesni zvezi s kolom srbskih sestara stoji na braniku naše mlade Jugoslavije. Občinstvo se v ljudno naproša, naj krene na sejmišču pod rdeči dežnik ter si tam kupi srečko, ki stane le 1 dinar.

Dnevne novice.

Dinamit in ekrazit. Včerajšnji »Narod« objavlja senzacionalno vest, da se je v nedeljo popoldne posrečilo orožniški previdnosti preprečiti strašen zločin, ki so ga nameravali izvršiti ali nad g. ministrom dr. Kukovcem ali pa nad pokrajinskim namestnikom g. Hribarjem, ali pa kmečki fantje nad tamošnjim žandarmerijskim stražmojstrom. Ker je pa poslednji splošno priljubljena oseba, zato sumijo, da je bil pripravljen atentat na enega izmed prvih dveh gospodov. Po poročilu »Narodovom« sta orožnika, ki sta bila v nedeljo na patrolji, opazila pri Trojanah med kilometerkim znamenjem 38.6 in 38.5 sumljiva znamenja. Številka 38.6 je že sama na sebi sumljiva; normalna človeška temperatura znaša namreč 37.5. Kadar gredo žandarji mimo kilometerskih kamnov z označbo 38 ali pa še čez, so vedno zelo pozorni. In niso se prevarili. Še nekaj korakov in opazili so pred svojimi nogami sveže posuto cesto. Na nedeljo nihče ne dela — odkod torej sveže posuta cesta? Številka 38.6 na brzovarnem drogu ali na kilometer-kamnu jih je potrdila v njihovem sumu, ki se je izkazal do cela upravičen: Previdno sta odgrebla sveži gramoz in našla pod gramozom zrahljano zemljo. V nedeljo nihče zemlje ne rahlja brez vzroka, torej sta previdno razkopala še zrahljano zemljo in našla pod zemljo kar cel rudnik dinamita. Dinamit je bil v zvezi z električnimi žicami, ki po navadni teoriji dinamitu nič ne škodujejo in dinamit ne njim, ampak baterija je bila v zvezi z električno žico. V poročilu »Naroda« sicer ne stoji, ali je bila to havbiška baterija ali navadna kanonirska, ampak posebno korajžne sorte le ni bila, ker se je skrila pod čisto navaden kmetijski kozolec celih 100 korakov od ceste, čeprav je morala vedeti, da dinamita ne more vžgati niti na en korak razdalje od dinamita. Vse to so odkrili baje žandarji »Narod seveda sklepa iz tega, da je bil gotovo nameravan atentat na dr. Kukovca, ki se je imel v nedeljo baje peljati z avtomobilom iz Ljubljane v Celje in zato bo sedaj pridno pomagali loviti atentatorje. Mi mu damo lahko nekaj podatkov, ki mu bodo jako dobro služili. Atentatorji so čisto natanko vedeli, da se pred Kukovčevim avtomobilom ne bo peljal po cesti čisto noben drug avtomobil. Atentatorji niso bili kmečki fantje. Atentatorji niso opozorili žandarmerije sami, da je cesta podkopana. Atentatorji niso smatrali »Naroda« za toliko pamečnega, da bi celo njihovo froclarijo vrgel v koš, ampak so bili prepričani, da se bo atentat a ne na Kukovca in Hribarja, ampak na »Narodovo« lahkovernost posrečil. In posrečil se je!

Minister Spaho v Sloveniji. V nedeljo popoldne se je minister za trgovino in industrijo dr. Spaho odpeljal na Jesenice, kjer si je ogledal tamošnjo tvornico. Popoldne se je odpeljal na Bled in se tam posebno zanimal za tujsko industrijo. Proti večeru si je ogledal Bohinjsko jezero in se vrnil potni v Ljubljano. — Včeraj sta si minister za trgovino in industrijo dr. Spaho in pokrajinski namestnik Hribar na inšpekcijskem potovanju ogledala tovarne slamninarov v Domžalah, dalje tvornice za strojila na Polzeli in keramično tovarno v Libojah. Ob 14. sta ministra dospela v Celje. Minister dr. Spaho si je dal predstaviti zastopnike trgovine in obrti in si popoldne ogledal tovarno za emajlirano posodo in cinkarno v Gaberju, kjer je stopil v stik z delavstvom in se zanimal za njih gnotni položaj. Ob 17.30 se je odpeljal v Rogoški Slatino, kjer je prenočil in bo danes nadaljeval inšpekcijsko potovanje proti Mariboru.

Ljubljanski velesajem je otvoril predsednik odbora g. Bonač v srbo-hrvaškem jeziku. Trgovinski minister g. Mehmed Spaho ni odgovoril v slovenskem jeziku.

Redna omnibus voznja Bohinjska Bistrica—Sv. Janez—Sv. Duha—Zlatorog se je podaljšala z ozirom na ljubljanski semeni do 15. septembra t. l.

Za cerkvenoglasbene tečaji, ki se bo vršil 13. in 14. septembra se je priglasovanje podaljšato do sobote 10. t. m. Sa-

moobsebi je umevno, da imajo pristop k predavanjem tudi neorganizisti, ki pa se zanimajo za cerkveno glasbo.

— Višnja gora. 35 letnica prostovoljnega gasilnega društva se vrši v četrtek dne 8. septembra 1921 v Višnji gori na vrtu g. Omahna. Spored: 1. Vprizori se burka »Vse naše«. 2. Prosta zabava, godba, srečolov, šaljiva pošta, dražba. Začetek veselice ob 2. uri popoldne.

— Reven, pošten abiturijent išče inštrukcije za hrano in stanovanje, ev. za denar. Vešč je slov., nemškega, laškega, latinskega in grškega jezika ter vseh predmetov gimnazije z večletno prakso. Nastop takoj ali začetkom oktobra. Cenjene ponudbe na uredništvo »Slovenca«.

— Radovljanski Sokoli so se v nedeljo zvečer izkazali, da so vredni bratci svojega starosta. Ko so korakali Orli s katoliškega shoda na Brezjah v Radovljico na kolodvor in je po glavnem trgu v Radovljici igrala godba orlovsko koračnico, so bili Orli od liberalnih inteligentov burno pozdravljeni in na nje se je vsula ploha cvetk — seveda pristno liberalnih — kakor črni hudiči, fuj čuki itd. Najlepše »cvetke« so letele iz oken znane »narodne« rodbine na glavnem trgu, kjer je bilo med vojsko shajališče vseh mažarskih in nemških oficirjev. Le tako naprej, bratje Sokoli, vaš starosta vas bo gotovo vesel. Zdravo!

— Oblast, kje si? Pred leti se je zelo strogo gledalo na to, da imel gostilničar pravilno — to je ne tik pod robom cementirane steklenice. Znani so nam slučajji, da je take steklenice gostilničar na mestu pobil, ko ga je zalotil revizijo vršiči uradnik, da prikrajšuje goste pri meri. Te nepričakovane revizije so izborno učinkovale. Danes je zopet vse pri starem, ne, še na slabšem smo v tem oziru. Kdo se danes briga za to, če gostilničar res natoči zahtevano množino pijače? Liter vina stane namreč samo 32 do 56 kron! — Oblast, zgani se vendar!

— Uradne ure pri finančni delegaciji. Z ozirom na tozadevno notico, priobčeno v 201. številki »Slovenca«, nam od kompetentne strani poročajo, da so uradne ure za računski oddelek samo radi tega začasno podaljšane, ker finančno ministertvo odločno zahteva nemudno predložitev sklepnih računov za leta 1918., 1919. in 1920. Ko bo to nujno delo izvršeno, se samoposebi razume, da se uvedejo zopet normalne uradne ure.

— Mesarji v Mokronogu ponujajo kmetu za govejo živino po 4 krone za kilogram, sekajo pa meso po 24 K. Ze vedo zakaj drže s SKS. Živelo oderuštvo, bankokratstvo in značajnost! Kdor hoče jesti drago meso naj pride v Mokronog!

— Eksplozija na Vrhniki. V tovarni Impaksa na Vrhniki je eksplodirala posoda s kisikom. Tekočina je brizgnila v oči 40 letnemu monterju Viljemu Vitovu. Poškodovala ga je težko.

Ljubljanske novice.

Ij Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima redno mesečno sejo danes dne 6. septembra ob 4. uri popoldne v hiši »Dobrodelnosti«.

Ij Pevski zbor Glasbene Matice. Prijave za pevce, ki so že delovali v našem zboru, sprejema odbor v dneh 5. do vštveti 7. sept. 1921, za nove in vnovič vstopivše pevce pa od 9. do vštveti 15. sept. t. l. v arhivu Glasbene Matice vsakokrat ob 5. do 7. ure zvečer. Skupni pevski sestanki vseh pevcev in pevk pa se vrši v četrtek dne 15. septembra v dvorani Glasbene Matice ob 8. uri zvečer. — Odbor. K

Ij Gremij trgovcev v Ljubljani. Radi nepričakovanega navala tujcev, osobito v nedeljah in praznikih, ki vsi žele nakupiti svoje potrebščine v Ljubljani, odreja gremij trgovcev v Ljubljani, da bodo trgovine v četrtek dne 8. t. m. odprte od 8. ure zjutraj do 12. ure popoldne.

Ij Zalestna osoda stare dijaške gospodinje. V Sv. Florijana ulici 15 živi stara 74 letna bivša dijaška gospodinja Polona Kalan. Beda in pomanjkanje tarjeta danes ubogo starko, ki si ni umela priskopariti prihrankov za svoja stara leta. Vse, kar je imela, je potrošila s svojimi »študenti«. Pesnika Murn-Aleksandrovi in Kette sta pri njej stanovala v bivši »cukrarni« in tudi plačala sta ji hrano in stanovanje, če sta kaj imela seveda, sicer pa je Polona dajala na večni »počak«. Sedaj trpi ta vzor dijaške gospodinje občutno pomanj-

kanje v hrani in obleki. Morda se bo kdo spomnil te vrle dobrotnice naših pesnikov, da se ji vsaj malo olajša bedno večerno življenje. Morebitni darovi naj se izročijo neposredno njej, sicer pa jih sprejema tudi naše upravnitvo.

Ij V oglas trške Fran Ravnika, mestni tesarski mojster v Ljubljani, se je vrnila neljuba pomota. V predzadnji vrsti se mora namreč pravilno glasiti: ... proste razpetine od 12 do 50 metrov.

Ij Moda na ljubljanskem velesejmu. Z največjim veseljem smo pozdravili na sejmu one razstavljene predmete, ki so delani oziroma okrašeni z našo domačo narodno ornamentiko. Mnogo zanimanja med ženstvom in poznavalci pa vzbujata razstavljena oddelka modnega ateljeja M. Sarc, paviljon E št. 50 in 50 a. S finim okusom opravljena mala sprejemna soba pridrži korak in oko vsakega obiskovalca. Naravnost fascinujoče učinkuje toaleta iz belega svilenega platna, na katero je vezena izredno lepa bordura nagelnov iz zbirke prof. Siča. Krasna sta plašča iz naše narodne polhovine. Modra večerna toaleta je vezena z zlatimi motivi, vzeti iz slovenske peče. Ta dela dokazujejo, da so naši narodni motivi najmanj tako uporabni za okras modernim oblekam, kakor tuji vzorci. Omeniti moram dečve (prazniko in delavniško), katera opravljeno že izpodirva med našim ženstvom nemški »dirndl«. Zanimiva je črna svilena toaleta, delana po zadnjem pariškem vzorcu, okrašena z ročno delanimi cvetkami in opijajo kožuho vino. Poudarjati moramo, da so vsi ti razstavljene predmeti naštimirani in izdelani od prve cvetke do zadnjega oboda v domači delavnici M. Sarc, Kongresni trg 4, Ljubljana, in jih ni zamenjati z importiranim blagom. 3223

Ij Zadruga mizarjev Ljubljana, Spod. Šiška, Vič in Moste naznanja, da se vrši meseca oktobra t. l. pomagalška preizkušnja v Ljubljani. Kraj in dan se naznani pismeno. Lastnorodne prošnje je poslati na zadrugo do 25. septembra t. l. Na kasnejše prijave se ne bo oziralo. — Načelstvo. (K)

Ij Tatvina. Ker je okradel Erno Paape, Erno Ogorec, Antona Ogorec in Cirila Bajt v Slomškovi ulici, je bil Jožef Hren obsojen na 4 tedne ječe.

Začetek šolskega leta.

Državno žensko učiteljske v Mariboru. Ravnateljstvo naznanja, da se vrši vpisovanje v I. in II. letnik državnega ženskega učiteljskega v Mariboru dne 12. septembra ob 8. do 12. ure v poslopju bivšega deželnega ženskega učiteljskega Zrijskega trg št. 1, I. nadstropje. Podrobnosti glede sprejema, zdravniške preiskave ter sprejemnih in ponavljajnih izpitov so razvidne iz oglasa v omenjenem poslopju I. nadstropje.

Na državni realki v Mariboru se je prijavilo za sprejemni izpit za I. razred v soboto in nedeljo 10. in 11. septembra popoldne ob 9. do 12. ure. Izpit se vrši v ponedeljek, 12. septembra, ob 9. uri 30 minut. Dne 14. septembra je začetek šole. — Podrobna pojasnila so razvidna na objavnih deskah v šolski veži.

Na deški in dekliški meščanski šoli v Trzinu se vrši vpisovanje učencev in učenek v I., II. in III. razred v sredo, dne 14. septembra 1921, ob 8. uri. Ponavljalne izpite polagajo isti dan ob 14. uri. Na novo vstopajoči učenci naj pridejo v spremstvu starišev, če pa to ni mogoče, naj prinese s seboj zadnje izpričevalo, rojstni list in domovinski list. V četrtek, dne 15. septembra 1921, je ob 8. uri sv. maša v farni cerkvi, potem pa redni pouk. Zunanji učenci naj prinese s seboj tudi ubožno izpričevalo radi znižane vožnje po železnici. — Ravnateljstvo.

Pričetek šolskega leta na I. drž. gimnaziji, realni gimnaziji (Poljanska cesta) in veliki realki v Ljubljani. Prijava učencev za I. razred v nedeljo dne 11. septembra 1921, od 10. do 11. ure, onih za II.—VIII., oziroma II.—VII. razred, ki prihajajo z drugih zavodov, v ponedeljek, dne 12. septembra 1921 ob 8. do 12. ure v ravnateljski pisarni. Zglasiti se je v spremstvu starišev, oziroma njih namestnikov ter prinesiti s seboj zadnje letno izpričevalo (šolsko naznanilo) in krstni list. Sprejemna preizkušnja za I. razred se prične v ponedeljek dne 12. septembra točno ob 8. uri; ona za II.—VIII., odonosno II. do VII. razred pa v torek dne 13. septembra 1921. Ponavljajni in dodatni izpiti se vrše 12. in 13. septembra 1921. Vpisovanje učencev, ki so že doslej obiskovali zavod, ter na novo sprejetih bo v sredo dne 14. septembra 1921. po sv. maši v razredih, v katere spadajo. V sredo dne 14. septembra 1921. ob 8. uri sv. maša. V četrtek dne 15. septembra 1921. točno ob 8. uri se prične redni pouk. — Natančnejša določila o pričetku šolskega leta so objavljena na uradni deskah v auli.

Glasbena Matica v Ljubljani.

Vpisovanje gojencev v konservatorij za glasbo in igralsko umetnost se vrši v dneh od 5. do 5. t. t. e. g. a. 12. septembra ob 9.—12. in od 8.—5. ure popoldne v pisarni Glasbene Matice v Ljubljani, Gosposka ulica št. 8 I. nadstr.

Vsprejemni izpiti se vrše v dneh od 9. do 14. septembra t. l. in sicer: Dne 9. septembra ob 9. uri popoldne delajo sprejemne izpite vsi oni učiteljski kandidati, ki se nameravajo pripravljati za državni izpit iz glasbe. — Isti dan popoldne ob 3. uri imajo sprejemni izpit oni, ki se na novo vpišejo v dramatično šolo.

Dne 10. septembra ob 9. uri popoldne je izpit iz solopetja vseh na novo vstopivših gojencev in onih, ki koncem minulega šolskega leta niso položili izpita. Ob 3. uri popoldne pa se vrše sprejemni izpiti iz vseh teoretskih predmetov (teorija, harmonija, kontrpunkt, kompozicija itd.)

Dne 12. in 13. septembra ob 9. uri popoldne imajo izpit vsi na novo vstopivši gojenci klavirja, in ista dneva ob 3. uri popoldne gojenci gosli, viole in čela.

Dne 14. septembra ob 9. uri popoldne se vrše izpiti za vse nove gojence za lesne in kovinske instrumente (flavta, oboa, klarinet, fagot, rog, trombeta, pozavna) in za gojence kontrabasa.

Natančni podatki v pisarni Glasbene Matice.

Orlovski vestnik.

Orlovska prireditel v Trbovljah, ki bi se imela vršiti 21. avgusta se vrši dne 11. septembra. Vljudno vabimo bližnje in daljne odseke, da prihite ta dan polnoštevilno v Trbovlje, poslušate se polovične vožnje, izkaznice dobite pri O. Z. v Ljubljani. Enako vabimo prijatelje iz bližnje okolice. Bog živi!

Novomeško okrožje priredi 18. t. mes. v Toplicah pri Smarjeti tabor z javno telovadbo. To bo prvi javni nastop mladega okrožja. Opozorjamo na to prireditel naša društva, kakor tudi vse z nami misleče in čuteče posameznike, da razvijajo v svrhu obilne udeležbe živahno agitacijo. — Ob 10. uri popoldne bo po sprejemu gostov sv. maša s cerkvenim govorom, nato tabor. Popoldne javna telovadba, pri kateri bo sodelovalo tudi trebanjsko okrožje, Svira šentjernejska godba. Po telovadbi srečolov, šaljiva pošta itd. — Vse natančnejše v prihodnjih številkah. Bog živi!

Borza.

Zagreb, 5. septembra. Devize. Berlin 207.50—209, Italija izplačilo 815—830, ček 805—820, London izplačilo 683—687, ček 683—0, New York 181.50—182, Pariz 1430—1450, Praga 223—227, Švica 3125—3150, Dunaj 13.40—15.60, Bukarešta 216.50—217. Valute. Ameriški dolarji 180—181.25, avstrijske krone 17—0, carski rublji 22—24, 20 kronski zlati 0—650, francoski franki 1420—0, napoleoni 644—648, nemške marke 205—206, rumunski leji 0—222, italijanske lire 810—820, turške lire v zlatu 680—690.

Curih, 5. sept. Devize. Berlin 6.525, Newyork 587, London 21.77, Pariz 45.30, Milan 25.70, Praga 7, Budimpešta 1.45, Zagreb 3.20, Bukarešta 6.725, Varšava 0.20, Dunaj 0.675, avstrijske krone 0.55.

Dunaj, 5. sept. Devize. Amsterdam 40.050—40.150, Zagreb 654—658, Belgrad 2611—2631, Berlin 1357—1361, Budimpešta 303.50—306.50, Bukarešta 1385—1395, London 4635—4655, Milan 5415—5435, Newyork 1245—1251, Pariz 9655—9695, Praga 1487—1493, Sofija 962.50—972.50, Varšava 35.90—37.90, Curih 21.225 do 21.275. — Valute. Ameriški dolarji 1234 do 1233, bolgarski levi 945—955, nemške marke 1354—1360, angleški funti 4600—4620, francoski franki 9630—9670, holandski gldinarji 39.950—40.050, italijanske lire 5390—5410, jugoslovanski dinarji tisočaki 2590—2610, poljske marke 36.05—38.05, rumunski leji 13.80—13.90, švicarski franki 21.175—21.225.

Turistika in sport.

Boksarski match Ross-Vrbančič se ponavlja danes ob 18. uri na spornem prostoru Ilirije pred državnim kolodvorom Poročilo o nedeljskem matchu prinašamo na drugem mestu. (K)

Boksarski match Ross-Vrbančič. Nedeljski match med avstrijskima šampionoma Rossom in Vrbančičem je bil za Ljubljano prvovrstna sportna novost. Zelo mnogobrojna publika je zasledovala posamezne faze boja z največjo napetostjo. Zal aranzma matcha ni odgovarjal potrebni. Za revanžni match, ki se vrši danes ob 18. uri, treba na vsak način prirediti sedeže in poskrbeti, da bodo mogli vsi obiskovalci slediti boju. — Match je končal v peti rundi z zmago Vrbančiča, prvaka Avstrije srednje težine in sicer s tem, da je sodnik njegovoga protivnika Rossa, prvaka Avstrije težke kategorije vsled opetovanih nedovoljenih udarcev po tretjem opominu diskvalificiral. Ross je izzval nato zmagovitega nasprotnika na nov boj, ki se izjibe danes ob 18. uri zopet na spornem prostoru Ilirije.

Nogometne tekme 4. in 5. t. m. Ilirija je zmagala nad graškimi Amaterji v obeh tekmah, v nedeljo v razmerju 5 : 2, včeraj 6 : 2. Tekmi sta bili jako zanimivi, fair in sta dali tudi dovolj napetih momentov. Amaterji s svojim načinom igranja niso bili Iliriji nikakr enakovredni nasprotnik, so pa sicer jako agilno, hitro in požrtvovalno močstvo. Zelo dober je bil pri Amaterjih vratar Gregorčič, v polju je njihov najvarnejši igralec srednjega napadalec Stiegler. Ilirija je bila včeraj boljša kot

v nedeljo. Junak dneva je bil posebno leva sveza Seger s svojimi ostrimi neubrenljivimi streli na gol. Poleg njega so ugajali Pleš kot centerfor, levo krilo Vidmajer in levi branilec Beltram. — Obe igri je vodil kot sodnik popolnoma zadovoljivo g. Vodišek. — V Celju je igrala ljubljanska Sparta proti Celju in zmagala v razmerju 8 : 2. Celje je moralo igrati dalj časa le z 10 igralci, ker se je en igralec tekom igre poškodoval.

Ljubljanska porota.

UMOR NA LJUBLJANSKEM POLJU.

Pred ljubljansko poroto se je zagovarjal večeraj invalid Aležji Tomažin, rojen 12. februarja 1896 v Zlebeh pri Novem mestu, izučen pek, ker je 24. junija 1921 na Ljubljanskem polju zaklal iz ljubosumnosti svojo ženo Antonijo Tomažin. Porotnemu senatu je predsedoval g. dvorni svetnik Regally, votanta sta bila gg. višja sodna svetnika Žulek in Pernuš, obtožbi je zastopal prvi državni pravnik g. Dominico, obtoženca je zagovarjal g. dr. Tekavčič, razpravi sta prisostvovala tudi zdravnik gg. dr. Dolšak in dr. Mayer.

Kako je opisal Tomažin svoj sločin.

Tomažin je govoril v obliki govora svoj zagovor od pol 10. do 11. ure popoldne. Na vprašanje g. dvornega svetnika Regallyja, če se čuti kriv, je odgovoril: »V toliko sem kriv, ker sem to, kar sem storil, naredil v obupu. Izučen pek sem po pokliu. K vojakom je moral l. 1914 Bil je v Galiciji; na italijanskem bojišču je bil meseca julija 1916 v desno nogo ranjen. Odrezali so mu jo pod kolonom. Dne 24. oktobra 1920 je poročil Antonio Tomažinovo, ki je bila prej natakarcica pri g. Kolencu. Dne 11. januarja je Tomažinova povila dečka, o katerem je smil Tomažin, da ni bil njegov.

Nesrečni kresni dan.

Dne 24. junija je videl, da se je je Kolenc posemeal, to ga je silno razburilo. Šel je v mesto, kjer je kupil v Kolodvorski ulici od nekega Dalmatince za 60 kron kuhinjski nož. Nož je dal v suknišč. »Zakaj ste kupili nož?« je vprašal gosp. dvorni svetnik Regally Tomažina. »Zato, da bi jo zastražil, da bi bila povedala, s kom je prepirjalna« je odgovoril Tomažin. Ko je kupil nož, je šel po ženo, s katero sta šla v kantino artiljerijske vojašnice, kjer sta spila pol litra vina. V gostilni pri Zeleni trati sta spila 1 liter vina in snedla tri jajca. Na to sta šla z ženo roko v roki proti kamniški ezleznici. Tam sta se vsedla. On je na evs glas jokal, ker se je Kolencu tisti dan smejala, ona mu je pa odgovorila: »Kaj boš tole neumnost vedno naprej gnal. Pol ure jo je nagovarjal, naj mu pove resnico, ne da bi ji bil pokazal nož. Na to ji je pokazal nož rekoč: »Odrtgaj me od tega obupa. Če ne poveš, bo najina smrt; če pa poveš, bova šla veselo domov.« Zapičil je nož v zemljo in ji bral pismo, v katerem ji je napovedoval njeno in svojo smrt. Na to je večkrat zamahnil z nožem proti njenim prsim. »Nato sem sunil, raniti sem jo nameraval, pa je bila mrtva. Na to sem se vlepel poleg nje in sem se sunil z nožem. Nezavesten sem ležal.«

Kaj so povedale priče.

Stanko Bitežnik ni o umri Tomažinovi nkdar nič slabega slišal. Pridno in pošteno dekle je bilo.

Gostilničar Lovrene Kolenc je povedal, da se ni čisto nič zanimal za Tomažinovo. Kot natakarcica je bila pridna, poštena, postrežljiva. Vse, kar je trdil Tomažin o občevanju med, umrlo in njim, je g. Kolenc najodločneje in ogorčeno zanikal.

Franja Kolenc je povedala, da je bila umrla z vsemi gosti prijazna.

Popoldne se je razprava nadaljevala. Priča Iv. Zakrajšek: Tomažin je tepel svojo ženo, ki je velikokrat klicala, slišal sem tudi padati udarce. Večkrat je v spodil Videl je, ko je enkrat spodil, da je imel dleto v rokah.

Priča Leopold Solar, ki je bil zaslisan na Tomažinovo zahtevo, je pričal: Zastopnosti med Tomažinovima ni bilo. Grdo je on govoril o njej. Nekeč mu je Tomažin rekel: Ne morem izvedeti, kdo je otrokov oče. Prej ne bom miren, dokler ne bom žene zaklal. Včasih je rekel, da se bo od žene ločil, včasih pa, da jo bo zaklal. Ko je bil Tomažin v bolnici, ga je šla obiskat. Ko se je vrnila, je bila vsa objokana. Povedala je: »Ko sem prišla netri k njemu, me je kar spodil; dal mi je pismo, katero sem morala nesti na pošto. Pismo je bilo naslovljeno na neko žensko.« Nekeč je ona rekla: »Naj naredi z mano kar hoče, rada ga imam.«

Ljudje pomagajte!

Priče Anton Šink, Franc Bizjak in Stanko Bitežnik so slišali 24. junija okoli 9. ure od kamniške železnice sem ženski glas, ki je kričal: »Ljudje na pomoč! Ko so prišli tja, jim je prišel neki moški nasproti, ki je povedal, da je ženo zaklal in da je mrtva. Priče so poklicale policijo.

Po zaslisanju prič je stavil senat porotnikom dve glavni vprašanji in sicer prvo glede na umor in drugo glede na uboj, na katero je odgovoriti le, če bi se prvo vprašanje zanikalo.

Prvi državni pravnik Dominico je v svojem govoru povdarjal, da je razprava dokazala, da je imel Tomažin namen iznebiti se svoje žene s smrtjo, da bi poročil morebiti tisto Američanko s dolarji.

Zagovornik dr. Tekavčič je porotnike prosil, naj dobro premislijo vprašanji, predno ju potrdijo. Po njegovem nazoru je v ljubosumni blaznosti zaklal svojo ženo.

Odgovor porotnikov.

Porotniki so nato prvo glavno vprašanje glede na umor soglasno zanikali in soglasno potrdili vprašanje glede na uboj.

Sodba.

Predsednik senata g. dvorni svetnik Regally je na to razglasil sodbo, s katero je bil Tomažin obsojen na sedem let težke ječe, katere se je popolnila z zaprtjem v samotno temnico, postom in trdim ležiščem 24. junija in 24. decembra vsako leto. Preiskovalni zapor se mu je vračunal v kaznen.

Naprodaj je: več stojal ter bas, bobni, klarinet in flavta. Več se izve v upravnitvu »Slovenca« pod šte. 8207.

CIGARETNI, pisemski in stekleni (glas) papir, strojničke, otroče sesalke, žimnate in usnjate vezalke, glavniče, čistilo (krema), ličilo, mast za usnje, pralno in toaletno milo, fine sveče ter razno galanterijo nudi po najnižjih cenah veletrgovina Osvald Dobeie, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 8087

Kontoristinjo se išče, zmožno knjigovodstva ter vseh pisarniških del, po možnosti ššine in s znanjem italijansčine, pri lesni industriji. — Ponudbe: Kontoristinija, Maribor. Poštno ležoe. 3097

Družabnik ali družabnica za trgovino z lesom, perutnino in poljskim pridelki, s kapitalom 100.000—150.000 kron, se sprejme tako. Trgovske izobrazbe ni potreba. — Ponudbe na upravnitvo »SLOVENEK« pod: »Krasna bodočnost 100.000/3124«.

Mlad, energičen gospod, vojašine popolno prost, s srednješolsko izobrazbo, zmožen slovenske in nemščine, išče stalne službe v trgovini ali obrtnem podjetju, tudi na dežel. Ponudbe na upravo pod »13«.

Prodaj SPALNIC iz trdega in mehkega HIŠA blizu mesta se več lesa zaradi pomanjkanja prostora ANDLOVIC, mizar, Ljubljana, Kolizej, pritičje, vrata 38.

Narocajte in širite »Slovenca«!

Hiša v Ljubljani se prodaj. Selenburgova ulica šte. 6. Poleg hiše je veliko stavbišče. Natančneje se poižve v tovarni V. SCAGNETTI, Ljubljana, Cesta na gorenjsko železnico 16, (za državnim kolodvorom).

GOSPODARSKA ZVEZA

IMPORT - EKSPORT Ljubljana

LASTNI PAVILJON NA LJUBLJANSKEM VELIKEM SEJMU.

PREKLIC.

Za dolgove, ki jih napravlja najin sin Josip Carman, črkostavec v Ljubljani, nisva plačnika.

Frane in Nežika Čarman.

Iščem za svojo novo ustanovljeno mehanično strugarno dobro izvežbanega lesnih izdelkov. Prednost imajo oženjeni s prakso v večjih podjetjih in ki se pri strojih dobro razumejo. Ponudbe pod »Strugar 3219« na upravnništvo tega lista.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam bili izraženi ob nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta, strica, gospoda

Mateja Janežiča

se tem potom najtopleje zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo velečastitemu g. župniku Berniku za ves njegov prijateljski trud, okraj. glavarstvu v Kamniku, obč. odboru v Domžalah, godbi, gasil. društvu, šolskemu vodstvu, vsem, ki so spremili preblagega pokojnika na zadnji poti in vsem darovalcem lepih vencev.

DOMŽALE, dne 2. septembra 1921.

Zalujoči ostali.

Tužnim srcem naznanjamo, da je naša iskrenoljubljene hčerka, sestra, vnukinja oz. nečakinja, gospodična

Erna Eleršek

po dolgotrajni, mučni bolezni, v cvetju mladosti previdena s sv. zakramenti mirno v Bogu zaspala.

Pogreb bo v torek dne 6. septembra ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice.

Zalujoči ostali.

»aročajte Slovence!«

Vsemogočni je poklical med krlitce našo ljubljeno

Silvo

v nežni dobi ne celih dveh let. Ljubljana-Prevajje, 5. 9. 1921.

Peter in Ivanka Bergant.

Korespondentinja

za slovenski, hrvatski in nemški jezik se takoj sprejme. Reflektira se le na prvovrstno moč. — Istotam se sprejme kontoristinjo eventualno začetnico. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod števil. 3213.

Krtače

za obleko in likanje, ribarice brez in s korenino, zobne, mazalke, konjske, omela, motvoz (špaga), čevljarstvo prejo priporoča veletrgovina OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Naprodaj je: rabljena Wolf lokomobil, popolnoma v dobrem stanu, 12 ehm. in 38-44 HP, pred kratkim došla iz Nemčije! Kompleten mlin s tremi kamni in z vsemi železnimi in lesenimi pripravami. Kompleten Venecijanski jarmenik (gater) z vsemi lesenimi in železnimi pripravami, kakor: transmisije, ležišča, jermenake i. t. d. Krožna žaga (cirkular), kompletna, z vsemi pripravami, in še več drugih stvari. — Lokomobila se lahko ogleda pri g. M. Rozmanu, strojna delavnica v Stožicah št. 50 pri Ljubljani; isti gospod daje tudi pojasnila. Pismena vprašanja naj se naslovijo na ime: Pospisil & Knaus, Draga pri Loškem potoku, Slovenija. 3220

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljenski soproga, mati in stara mati gos. a

Ana Buh

danes po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 76. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajke se vrši v torek dne 6. t. m. ob 3. uri popoldne na taro pokopališče na Vrhniki.

Vrhnika, dne 4. sept. 1921.

Zalujoča rodbina Buh-ova.

»Slovensko Planinsko Društvo« naznanja žalostno vest, da je dne 4. t. m. dop ob 11. uri preminul njega vseletni odbornik

Josip Hauptman

pisarn. ravn. trg. in obrt. zbornice.

Bil je med prvimi ustanovitelji društva in do zadnjih let njegov tajnik.

Bodi mu blag spomin.

V nepopisni žalosti naznanjam v imenu svojega očeta Vincenea Šteh, mizarkega pomočnika, bivajoč že dolgo vrsto let v Ameriki, da je moja nad vse dobra in skrbna mamica

Ana Šteh

delavka v tob. tovarni v pok.

včeraj, dne 4. septembra 1921, ob pol 7. uri zvečer, po kratki in zelo mukopolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se vrši v torek, dne 6. septembra 1921, ob 6. uri zvečer iz mrtvašnice na Viču.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi svetega Antona na Viču.

GLINCE, dne 5. septembra 1921.

Anica Šteh,
hčl.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naznanja tužno vest, da je umrl dolgoleten, zvesti in deloljubni uradnik, gospod

Josip Hauptman

pisarniški ravnatelj

v nedeljo, dne 4. septembra 1921 ob pol 12. uri popoldne.

Pogreb se vrši v torek, dne 6. septembra 1921 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Cankarjevo nabrežje 7 na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 3. septembra 1921.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Žitni zavod v Ljubljani

družba z o. z.

Telefon št. 243 interurban.

Krekov trg 10

Telefon št. 243 interurban.

Prodaja vse vrste žita; moko banatsko in domačo.

Velika skladišča v Ljubljani in Somboru.

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte ponudbe!

Oblačilna industrija

A. Kunc

Ljubljana, Gosposka ul. 7

proizvaja moška in deška oblačila vseh vrst.

Prodaja na debelo in drobno!

Prodaja na debelo in drobno!

Prvovrstni kroji!

Izredno nizke cene!

Solidno delo!

Na Ljubljanskem velikem semnju: paviljon E, oddelek št. 54.

POZOR!

na paviljon H, prostor št. 239, kjer razstavi turška
THE REX Co, Ljubljana

in prvovrstni, svetovno znani pisalni stroj

najnovejši in najboljši
razmnoževalni aparat

OPALOGRAPH

UNDERWOOD

Ne zamudite prilike, si ta dva
pisarn. pripomočka ogledati.

Sprejme se:
KONTORISTINJA!
s prakso, spretna strojepiska, zmožna vsaj slov. stenografije, in zanesljiv skladiščnik, izkušen pomočnik mešane stroke, natančen in energičen. Nastop službe v kratkem. Ponudbe s prepisi pričeval in zahtevami na trdiko
Janko Popovič, Ljubljana.

Prosto-voljna **javna dražba!!**
raznega pohištva se vrši v sredo, 7. sept. ob 9. uri dopoldne v Rozni ulici 7. 3191

AUTOOMNIBUS za sedem oseb v najboljšem stanju, z novo pnevmatiko, se ceno odda. Ogleda se v garaži J. Gorec, Vegova ulica št. 8. 3036

Suhe gobe, laneno seme
in druge deželne pridelke plača najbolje Sever & komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 2985

KUHANO MASLO
kupi
Tovarnica keksov in prepečenec
V. Bizjak & dr.
Rogaška Slatina.

Velika izbira otroških vozičkov dvo-koles in šivalnih strojev po ceni:
F. Batjel, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejmejo se v polno popravo za emaljiranje z ognjem in poniklanje dvokolesn. otroški vozički, šivalni in razni stroji. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. Zvonarska ulica 1.

„Tribuna“ Tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Aug. Agnola, Ljubljana
priporoča svojo zalogo
stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov in vseh v to stroko spadajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi.

Ludovik Ševar vd.
na **RAKEKU**
izvršuje najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje.

VELIČAN BEŠTER

ATELJEJE HELIOS
LJUBLJANA
ALEKSANDROVA C. 5

Enonadstropna HIŠA
Z VRTOM se prodaja na Gorenjskem. Oddaljena je četiri ure od žel. postaje. Nastop pove upravnništvo lista pod št. 3128.

30 oralov POSESTVA
z gozdom za posekanje, hišo in gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanju, se takoj prodaja, oziroma tudi da v najem. Vprašanja na upravo lista pod št. 2125.

Ceno se takoj prodaja:

1 lokomobila s pregreto paro 31/40 HP. 1 vzdigalni škripec (Flaschenzeug) za 5 ton, drugi za 4 tone. 2 vzdigalna vijaka, amerikanca. 1 vrtni stroj za kovino, vrta do 50 mm. 1 stroj za skobljanje kovine, 300 mm rezilne dolžine. 1 kotel za gretje vode z odpadno paro (Speisewasser - Vorwärmer). 2 kolesa po 1200 mm, za prenos sile z žično vrvjo, vrvi je 15 mm, 54 m. 1 krožna žaga 700 mm, s stojalom, vreteno v ležakih na kroglice. 1 stroj za skobljanje lesa (Abrichtmaschine), 500 mm širok. 1 stroj za freziranje lesa. 3 baterije za kopelje, poniklane, za toplo, mrzlo vodo in škropilnik. — Večje množino poljske železnice. — Naslov pove upravnništvo »Slovenca« pod št. 3148.

Svečarna

I. Kopač in drugi

Ljubljana, Celovška cesta 90.

priporoča preč. cerkv. oskrbništvom, gg. trgovcem in slavnemu občinstvu:

čebelnovoščene sveče in zvitke, namizne sveče

»GLORIA« v vseh velikostih,

pravo kadilo,

ogljje za kadičnice

itd. po najnižjih cenah.

100 bukovega oglja in 50 do 100 bukovihi drv
vagonov se kupi takoj. — Naslov pove: 3119
An. zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Hiša s posestvom, enonadstropna, na glav. n. na glav. n. (event. tudi s pohištvo), z vrtom, za vsako podjetje primerna, z gospodarskim poslopjem, njivami, travniki in gozdi z doraščenim lesom, se prodaja iz proste roke po ugodni ceni. Več se poizve pri trgovcu Josipu Röthel, Kočevje. 3193

Tovarnapravnega in dišečega mila

ČURKOVIĆ, RISTIĆ I KOMPANIJA

preje: Glisa Jančević i sin

Kruševac

osnovana leta 1839 obnovljena 1897

naznanja p. n. trgovcem, da je razstavila na Ljubljanskem velikem semnju od 3-12 sept. celokupne vzorce svojih proizvodov v izvornih zavojih. Na semnju bo sprejemal naročila in dajal pojasnila član naše tvrdke

Čurković, Ristić & Komp.

Belin za snaženje belih čevljev
Pogin za pokončavanje miši in podgan
Morin za pokončavanje ščurkov
Rapid za pokončavanje senic

I. C. Kotar drogerija,

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Trgovci primeren popust.

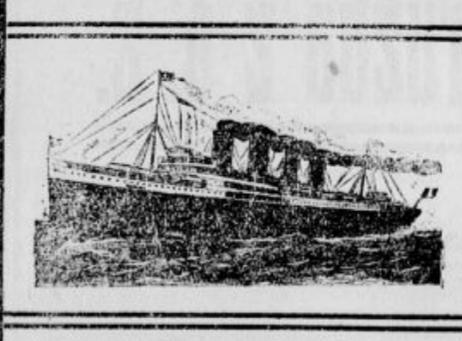
Najstarejša sedlarska delavnica
JOS. KÖHLER
LJUBLJANA, Dunajska cesta 19.
priporoča izgotovljene konjske opreme ter vse
Delo solidno. sedlarske potrebščine. Cene zmjerne.

Tečaj za krojno risanje in prikrojevanje
damskih oblek pri čem **15. t. m. ROZA MEDVED**, modni atelje, Mestni trg 24/III.

Glavno zastopstvo avtomobilov
„FIAT“
Wien-Turin semj. prostor paviljon E 65
M. Zužek, Ljubljana, Sodna ul. 11
(telefon interurb. 461)
tudi več prvovrstnih rabljenih avtomobilov naprodaj.

U. Marsano „TIMEX“ Zagreb
Moderne tovarniške opreme, stroji in orodje. Generalni zastopnik tvrdke Rietschel & Henneberg, d. d. Wien.
Naprave za centralno kurjavo.
Sušilnice. — Ventilacije.
Vodovodne naprave.
Velika zaloga vseh strojev, motorjev in orodja.
Prodajni biro: Zagreb, Nikoličeva ulica št. 8. — Telefon 2-26.
Delavnica in skladišče: Zagreb, B-ulica št. 45. — Telefon 25-45.
Brzjavni: Matimex Zagreb.

Tovarna stolov in lesnih izdelkov
Jos. Stadler
LJUBLJANA, Sodna ulica št. 11
telefon (interurb. 461).
Stoli in mize v porabi na Velikem semnju samem ter v različnih pivovarniških in kavarniških paviljonih. Informacije pri **Zužek, semj. prostor 65.**

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni.
Edino najkrajše črte preko HAVRE CHERBOURGA in ANTWERPEN v NEWYORK.
Vozne listke in zadevna pojasnila izdaja **edino** koncesijonirana potovalna pisarna
=IVAN KRAKER v Ljubljani=
Kolodvorska ulica št. 41, blizu glavnega kolodvora.

Splošna prometna banka
podružnica v Ljubljani, preje I. C. Mayer. — Ljubljana, Marijin trg št. 5.
Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred- ujm in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits itd.
Telefon: Sl. II in 577.

Slovenska gradbena družba z o. z.

LJUBLJANA, tehniška pisarna v tovarni Keršič.

Lastni paviljon, enodružinska stanovanjska hišica, vsebuje: 2 sobi, 1 kabinet, kuhinjo, sobo za služkinjo, kopalno sobico, shrambo. — Zastavljena ploskev 73 m².

Dobavljamo celo leseno konstrukcijo z vsem tesarskim, mizarskim, ključavničarskim in kovaškim delom približno en mesec po naročilu; na licu mesta postavljeno v približno 3 tednih.

Cena za 1 m² zastavljene ploskve 1000 do 2000 K po obliki florisa.

Prva žebeljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici

izdeluje po najnižih cenah vsakovrstne ročno in strojnokovane žeblje, spojke, kljuge, verige in vse druge v njeno stroko spadajoče železne izdelke. —

Na sejmu zastopana v paviljonu GOSPODARSKE ZVEZE, Ljubljana. — Ceniki na razpolago!

ANT. KRISPER

Ljubljana

Proizvada i rezašilja na veliko: razne vrste cipela za decu, devojčice, mladice, ženske, muške, prostog i finog kvaliteta; za radnike osobito jaka izradba. Papuče po ceni bez konkurencije.

Odelenje za galanterijsku robu na veliko. Pletene čipke, sukno, vezivo, razne cipelarske potrebštine jedaci pribor, školske potrebštine četke i. t. d. — Export čačkaić.

Priporoča se papirna trgovina
Ivan Gajšek
Ljubljana
ki ima veliko zalogo
vse vrste papirja
trgovske in poslovne knjige, pisarniske in šolske potrebštine kakor tudi lastno založništvo
šolski hrvoskov, Tabor
ki se izdeluje v književnici
M. BIVIC
Sv. Petra cesta šte. 29
ki izdeluje tudi galanterijska dela

Mehanična vrvarna-terilnica-predilnica

ANTON ŠINKOVEC Kranj - Grosuplje

Centrala Grosuplje.

Telefon Grosuplje 1.

razstavlja svoje izdelke na ljubljanskem velikem semnju, paviljon E, šte. 39, kate-rega obisk višudno priporoča.

KLOBUKE IN SLAMNICE

vseh vrst, od preprostih do najfinjših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar
Domžale (Slob).

Izdelki so razstavljeni v paviljonu E, šte. 41.

Fran Ravnikar

mesni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica šte. 25.

Telefon št. 415 — Poštno-čekični račun 11.428

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodno in nadtalno ter umetno tesarstvo.

Parna žaga in strojne delavnice.

Prevezem po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno utice, verande ter razna druga vrtna arhitektonična dela. Stopnice, dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaže. Za razne industrijske stavbe opozarjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste razpetine od 12—50 m.

:: Razstava v paviljonu za slavnostno stroko in lesno industrijo ::

Sprejmejo se: 1 strugar za mendenino (Messingdrücker), samostojen, vesten delavec z zanesljivo večletno prakso in 5 dobro kvalificiranih ključavničarjev za orodje, posebno za štanice in matice (Stanzen u. Schmitte). Plačilni pogoji po dogovoru. — Kranjske tovarne železne, ključavničarske in kovinske robe »TITAN« d. d. Kamnik.

Parjetne deščice

v vsaki množini, hrastove ali bukove dobavljajo in pokladajo v mestu in na deželi

ANTON BOKAL

Ljubljana, Slovškova ulica 19
Telefon int. 527

Prevezem vsa v to stroko spadajoča dela, preložitev, hobljanje in likanje starih podov z voskom. Delo točno in solidno.

Ivan Zakotnik

mesni tesarski mojster, Ljubljana Dunajska cesta 46.
Telefon št. 379.

Vsakovrstna tesarska dela kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike, stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje, itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
PARNA ŽAGA — TOVARNA FURNIRJA.

Import

Groslov Čertalič

Export

Ljubljana

Sv. Petra cesta 38

Jugoslavija

Podružnica: Karlovska cesta 30

Trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno

Tovarna pletenin in tkanin JOSIP KUŃC in komp. Ljubljana, Poljanski nasip 40

izdeluje berlinske rute, volnene rešer-rute, fantazijske rute, fantazijske šale, angleške športne šale in čepice, svilene modne šale, pletene svilnate semoveznice in naglavne rute (Cachenez).

ZA PLESKARSKA IN LIČARSKA DELA

SE NAJTOPLEJE PRIPOROČA SLAVNEMU OBČINSTVU IN PREČASTITI DUHOVŠČINI

TONE MALGAJ

PLESKAR IN LIČAR

LJUBLJANA

KOLODVORSKA UL. 6

Važno za gg. obiskovalce veleseljma!

našo zalogo na Gosposvetski cesti 10, ker prodamo vsled preselitve trgovine v lastno hišo na Dunajsko cesto 11, vso zalogo po izredno nizkih cenah.

ZALTA & ŽILIČ, trgovina z železnino na debelo in drobno.

Svetujemo Vam, da si ogledate razstavljenega tudi

MENJALNICA

Slovenske eskomptne banke - LJUBLJANA

Telefon štev. 3.

nasproti glavnega kolodvora

Telefon štev. 3.

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevni cenah.
Ima poseben borzni oddelek. **Prevzema vse bančne posle.**

Obleke

moške, fantovske in deške, mikado, raglane, površnike, kožube, jahalne hlače, **špecijalitete v otroških oblekah (kostumih)** in drugo konfekcijo od najpraprstejšega do najfinjšega kroja v najboljši izdelavi ter **razno sukno, hlače-vino in podloge** nabavite najceneje edino le pri **konfekcijski industriji**

Vdeleženec Ljubljanskega vzorčnega velesejma.
Paviljon E, oddelek št. 52.

TELEFON štev. 312. **FRANDE** TELEFON štev. 313.
(FRAN DERENDA) Ljubljana, Emonska cesta 8.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in s stroji
Ljubljana, Dunajska cesta št. 16

priporoča

raznovrstne poljedelske ter druge
stroje in orodje za rokodelce.

Razstavi v trgovskem paviljonu H, boks štev. 288.

ŠIVILJA gre na dom, izvršuje in popravlja perilo in domače obleke. — Ponudbe pod »šiviljac«.

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. — Proračuni brezplačno in poštnine prosto. — Popravila točno in po najnižji ceni. Pločevinasta ambalaža kakor kante za firnež, olje, bencin, doze za barve, kandite in konzerve.

I. C. MAYER

LJUBLJANA

Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DETAIL

Površnike, volnene obleke za gospode, kostume, plašče za dame izdeluje po najnovejših modelih

S. POTOČNIK

v Angliji in Franciji izprašani koncesionirani krojni krojač
Selenburgova ulica št. 6, 1. nadstropje

□ □ □ Zaloga angleškega blaga. Strankam, ki same prineso blago, ista postrežba. — Naročila za tujce se izvršujejo tekom 8 dni. Izdelava sportnih suknenih klobukov iz □ □ □ ** vsakega poljubnega blaga. □ □ □

JOSIP KREGAR

oblastveno preizkušeni mestni tesarski mojster
LJUBLJANA Cesta na Kodeljevo štev. 2 LJUBLJANA

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodne in naštalne stavbe ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kekor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil, ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno utice, verande, ter razna druga vrsta arhitekturna dela. Stopnice, dekorativne stropove, ter dekor. stenske opaže.

Prvo- vrstna **lokomobila** skoraj **mlatilni stroj** nova, ter

se ceno proda. **O. Žužek, Ljubljana, Sodna ulica 11.**

(Telefon interurb. 461.)

INDUS D. D. preje CARL POLLAK

Tovarna usnja in usnjatih izdelkov Kranj, Ljubljana, Vrhnika
Centralna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. Tel. 528.

I. Industrija usnja.

A. Vegetabilno (čreslostrojeno usnje):

1. kravine, rjave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe,
2. kipsi,
3. telefine,
4. ovčine in kozine
 - a) mazane, rjave in črne,
 - b) barvane, za mobilje, tapetiranje in konfekcijo;

5. vacheifes:

- a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne,
- b) za izdelavo nogometnih žog,
- c) za izdelavo razne usnjate konfekcije;

6. svinjine (specialiteta):

- a) za fino jahalno opremo, barvane ali naravne,
- b) za kovčege,
- c) za mobilje in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeuilles in knjigoveštvo);

7. podplati:

- a) trovloženi hrastostrojani podplati,
 - b) vache;
8. **croupni** za izdelavo transmissijskih jermenov,
- a) specialno strojeni (angleški sistem),
 - b) hrastostrojani.

B. Chrom-usnje:

1. box-calf, črno in barvano,
2. chevreaux,
3. chevette,
4. chrom-usnje za izdelavo nogometnih žog,
5. chrom-usnje za izdelavo jermenov.

C. Galun-usnje

za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenčkov.

D. Lak-usnje:

1. box-calf,
2. chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.

A. Čevljski izdelki:

1. čevlji za strapac,
2. " " rudnike,
3. " " sport in nogomet,
4. " " po vojaškem vzorcu,
5. sandale.

B. Konfekcija transmissijskih gonilnih jermenov:

1. specialni stroj,
2. hrastov stroj,

3. chrom-stroj,
4. jermenci za šivanje in vezanje transmissijskih jermenov.

C. Konfekcija za:

dokolenice (gamaše), nogometne žoge, torbice, portefeuilles itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, nahrbtniki, sporini pasovi itd., tržne torbice.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 38 | I
(začasno v prostorih Zadružne zveze). Telefon št. 21.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, ŠIBENIK.

Ekspozitura: BLED. — Interesna skupnost s: Sveopčo Zanatijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.